

Drama en tres actos

original
y en verso
de

CLAROR DE LLAMP.

1016

Emili Boix.

Acte primer.

18
W
A
T
E
R
S
O
F
F
A
R
O

Journal of [illegible]

1850
[illegible]
[illegible]

1850

[illegible]

Claror de llamp.

=

Drama en tres actes
catala y en vers original
de

Enili Boip

-

1885.

Barcelona.

Small amount

Small amount
Small amount

Small amount

Personas.

Blanca.

Marti

Ramon

Lo batlle

Albert.

Pere...

Joseph

Convidats

un mosso.

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

Acte 1^r.

L'entrada d'un moli. A la
 dreta una pared baixa, que
 serveix de barana al vecli que
 ve del foro per sota un pont y
 i pert en los primers bastidors
 de la dreta. En segon terme una
 porta que i hi va per altre pont
 porta gran al foro y una finer-
 tra ab reixa sobre'l pont. A la
 esquerra una escala que par-
 teix del primer terme y acaba
 fent ánguls a los ultims basti-
 dors, en los que hi haurà una
 porta, a peu pla y en l'ángul
 de la escala un altre porta.

Una taula antiga de noguera,
ab paper y ploma. Una cadira de
baqueta, sacs de farina, gar-
bells, tamborets, distribuït per
la escena. L'acció del acte comen-
sa a las sis de la tarde d'un
dia d'hivern. Un fanal que
pot baixarse ab una curriola
enllumina l'escena y esquerra.
las del actor.

Escena 1^a

Blanca, enviat lo Batlle

Blan -

- baixa per la es -

cala, va a recullir
una carta de sobre la
porta del foro y després
diu: Nabentla obert.)

No si erraba el cor viudrà.
Ay que ditposa seria
si a mon content i hi apegia
la salut de qui amparà
aqueta orfaneta un dia.
Viudrà, paraula placent,
viudrà donant me content
per fer me i ha esposa ay mada.
per pensa en mon pensament,
y mirar me en sa mirada.
Gloria ditposar d' amor

be esperada heu sigut,
de l'ausencia lo rigor
no mata no habent me dut
la teua la mort al cor.

D'avuy la ditxa es per mi
l'estel de lo viuient dia,
sol esplendent d'alegria
sols me quedaba'l mori
si un nuvol me l'enegria.

Dat. Olanica.

(saltant pel for)

Ola. Oh!

Dat. Voldria parlar-te.

ton pare--

Ola. Es al llit malalt.

125
Bat. Mentrei jo aqui baix te parli
potser falta li farai.

Ola. No: no quant hi baixat dormia

Bat. Donchs escolta un poch si t'plau.

Ola. Digneu.

Bat. D'aquesta familia

que, venatú, t'vá amparar
no crech fassi falta'l dirte

que in poch un amich leal.

Ola. favors qui heu fet, per vos parlan.

Bat. Altre us ne dech fer encav.

Jo, sent d'aquet poble'l batlle
lo nom exacte mi han dat
dels jugadors de la vila

y entre ells l'heveu d'aquí hi hà.

Ola. En Ramon?

Dat. Potse ignorabas.

Ola. No se que veyas de estrany
en sa conducta - cinch dias

que no l'hi pogut parlar.

Dat. Es perquè lo joch ja l'cega,
y ab sos viciosa companyas,
passa'l dia malversantse
en poch temps un dineral.

Lo per rei del mon voldria
que lo nom del teu jermà
algun dia se barreji
ab los d' homes criminals.

Ola. Temén?

Dat.

Del joch filla meua
fin lo crim pots esperar.
ali a mitj dia vaig parlarli,
y crech, sense equivocarm
que, tant solament, tu, Blanca
li pots fer lo joch deiyar.

Ola

Go?

Dat.

tiu, la noya amparada
per son pare... Es natural
que al trovar aqui acullida,
Deu ja ho haqner disposat.

Ola.

que volien dir?

Dat.

Ell t'estima.

Ho sabias?

Ola

sent ja tart.

Dat. En la pau d'aquesta cara.

Ola. Ben pò daria ma sauchi.

Dat. Dona lo cor filla meua

Ola. No pot se, si ja l'he dat.

Dat. Ets ingrata?

Ola. Lupa paraula

no la dignen, me fa mal.

Olla. - tant estar enamorada

que oblidar lo mes sagrat?

En Ramon, Blanca, solo juga

per veure si pot borrar

de dintre son cor ta imatge,

y, si no ho logra, serà

la ruina d'aquesta cara.

Lo que han fet per tui, be val

que li fassis un sacrifici.

Man. Lento que mal m'heu jutjat.

Sabeu qui va designar-me

al que el meu espos sera?

Va se en Marti, lo meu pare,

que m'va dir, quant truch y valch

no dech a un home, si tu

acceptas la seva ma

al donar a n'ell la ditxa

li podre di esteu en paus,

En tot aixo no sabia

res de u Ramon, ni comiauho.

Lo dia que veig saber

l'amor que jo li he inspirat,

sacrificant lo meu cor

vaig a' n' en Martí parlar
y encara no li havia dit
res de n' Ramon, va mirar-me
y ab veu que va esperar-me
va dir: si no puch pagar
los favors que dech a un home
que ma honra fins ha salvat
(Lucar qui ell no pot pensar-se
que m' hagi fet be tant gran...
Si in diu que'l no'l vob al vespre
jo seré mort l'endemà.
Ja me, en Ramon, tant sol
de ferma amor m' inspirat,
mentres que al altre.. l'adoro.
per ell daría ma sanch.

Det. De, ja comprendi que's inutil

un mot me, esseut vritat
 lo que m dius. pero t suplico
 vulquis au Rouuon parlar...
 y convèncel qui es mal fet
 estant son pare malalt
 deipa tant temps eipa casa.

Ola. Ho fare al punt que vindrà

Bat. Obipò sense dirli a ni ell.

que res del joch t'hi parlat

Ola Cumplirè

Bat. Crel que ton pare
 t' crida.

Ola No fora estrany
 joch sa única companyia

Bat. Puch pujà a veurel?

Bla.

Si us plau,

(seu van dalt)

Escena 2^a

Pere Josepli.

= (pe'l fora)

Per. Gràcies a Deu, som a casa

Jos. Al últim t'explicarà;
conta lo que li hà de nou.

Per Donchs atent y aneu al grà.

Hà de saber que nostr'amo,
seus ha posat mer malalt

en los dias que tu ets fora

y; no se que n sortirà,...

la pobre noya acullida

desde petita, comi sab,
plora y mes plora y may para
de plorar y somicar,
y aiyo en la part del nuiteri

qui a mi m porta perturbat
Gas. Ah! ja entench, plors de fadrina
que ni menos ne faig cas.

Per. Donchs jo si, deus recordarte
que d'avaus de tu marxar,
la miravam sorrissenta,
o be ab las flors conversant,
o entonant una sardana
cada tarde al treballar

Gas. Ah. y aquest cambi't trastorna.

Per. La veuràis, se mi ha ficat,
aqui... entre sella y sella
que l'amo devariejant
li haquer dit.. alguna cosa
de lo que us convé callar.

For. Si, pero que vols que t diga...
has vut res mei natural,
que veyent pati au Marti
plori y no rigui com aus?

Per. Que vols que t digui.. D'això
veig que no in saps la meytat.
En primer lloch, ella ignora
de in Marti lo perill gran;
lo metje, nos diu que s cura
y ella s ho creu, com veuràis,

per po, jo t' dich.. creume, creume
 fa molt temps, qui esteu parats...
 y auí aquí in conceip tot hom.

En.

Per honrats

per

oh! vols callar!

Es que deshonrats no ho som
 ni ningú us ho dirà may.

¿No s'habia de morir?

mira... com mes aviat...

En. Si.

Per

Mes pensar que veniu fer ho
 pel, diner.

En.

¿No es natural?

Nos importava a nosaltres
 la vida o la mort.

Per

Ou! es clar!

Me in recordo com si fos ara.

ell...

Gen.

Calla per Deu.

Per.

Calla deu! Bah!

¿ no estem sols seus ni una morca?

- Va se l'ultim dia que vaig

beure vi, desd' aquell dia

ni sols l'he volgut tant!

Lo vi 'n va tenir la culpa.

me fa horror...

Gen.

wo callaras?

Per.

obiga y mei aiga... ja que ella

eu ni ha vida ni ha fet mal.

Gen.

Molt be, beu lo que tu vulguis,

Mei per Deu ni ara ni may...

envaluoris d' aquest miteri

que in podria corta car...

Per. ou! jo vaig fe un sacrifici
al deipar lo vi, molt gran.

moltas tardes, cada dia,

quant estava garbellant

la farina, se in posaba

als ulls com es natural,

lo color del vi y ay! m'creya

que garbellant tresors gran

eran regalins del or

la farina tot rajant.

En. Yo també en lo vi cifra

ma ditpa, in feu olvidar

la mort de la meua esposa

y de un noy qui al cel eija
y també desde aquell dia
l'hi deixat per sempre, may
mai haig de torna a tartarlo...

Mes de un temps a aquesta part
no se que trichi cap al vespre
que sempre in veig al devant
aquell home, que ab ven fosca
y ab los ulls cipiut del cap
dii, trichi un fill, vull la vida
no mes per ell.

Per

Oh!

Jn.

Pietat!

Per. A las noves vas matarlo...

Jn. Y tu lo vas rematar,

mentres deya, La venjanra
 un jorn del cel baixará,
 y expiarán vostra culpa
 dalt d'una forca peygant."

Escena 3ª

(Dit Ramon

que ha sortit pensatiu y
 ho sentit los ultims versos.
 abra abra l'cap y veu que son ell,

Ra. Ah! sou vosaltres?

Jo. L'hereu

Ra. Deipenme.

Per (que us ha escoltat?)

Jo. (No ho conto

Per. que Deu ho fei?)

(sen veu)

Na. (De que estarian parlant?
ali. serà perquè no ho fassi
un avis providencial. . .

(Plamen al veure que ell
han sortit)

Ja estidi sol, gracies a Deu,
y ocult a tota mirada.....
quina tarde està passada!
tot ha estat contrari meu!
He jugat tot quant tenia...
quedo sol ab mon dolor...
fins ma pervança d'honor
he empenyat quant no podia...
y tot perquè? per borrar

de la meua fantasia
sepa passio que en mal dia
y en mal hora aqui arrela.
Ella, iugrata a mon dolor
no vol mas que ijar complaure,
un jorn a sos peus vaig care
sedent de ditpa d'amor,
y un no! fret dels llabis seus
per preni vaig obteni,
jo haquera dat per un si
tots menys un los dias meus.
Deid' alii se per mon mal
la causa de mon dolor,
se que ha alcausat son amor
un afortunat rival.

No puch pas consenti jo
que ma aymada sigui seva,
per mi ha naicut, seva meua
per acallar ma passio.

Meua si, meua seva
o be morta, es ma esperanza.
No voldrà 'l cel

el anomenar lo cel
recorda que ha sentit a
Josephi y Pere y so es gla-
ya repetint.

La venjanza
un jorn del cel baixará
y expiaren la vostra falta
dalt d' una forca penjant "

A queijos molts trosos fan
 del cor que l'iva l'espalta.
 mes que ni importa'l mori.
 En ella ma ditpa estreva,
 sigui avuy meva, sols meva...
 demà que vingui'l butxi.

Escena 4^a

Dit y Blanca.

(per la escala)

Ram Blanca!

Blan. Ramon

Ram A punt veus

que t' desitjava parlar.

Blan Ho tambè t' traig d'erracionar.

encar que per pochi moments
Non t'escolto ab ansia.

Ola

Perquè

raumon d'eipas a ton pare
tant de temps, olvidas are
que la mort, aviat potser,
brandarà sobre ell sa dalla;
olvidas que tu la vida
li deus?

Non

En l'hora malehida

me la vè donar.

Ola.

Oh! calla!

que es ton pare pensa sol
ja que olvidas lo deuen.

Non

oh Blanca, que causa ell es

de tots los meus desconsochs

Olla. No tens cor.

Res.   Massa ho sabs tu,
tu à qui etimo ab frenesi
tu, la que à un etern pati
me condemnar ab cordi.

Olla. Ramon.

Res.   Blanca, se volgueras,
que dit-possa en mi tu foras,
veurrias correr las horas
tranquilar, mei ay! lleujeras...
oh! lo teu deideu etern
que trosseja ma alegria...
Vas baixal del cel, m'aymia
per ferme baixà al infern.

Olla.   Veurais, Ramon, ja veig be

qui ab tu hi etat reservada,
sols d' aiçó m sento culpada --
d' aiçó ni acusar, ho sè!

pero vull obrirte'l pit,
y al descubrinte mon cor
hi veuràs, a me d'amor
agraduiment ennoblit.

Ya sebs be que lo teu pare
và ampararme en m' horfandat,
quant m' habia abandonat
mia de ditpada mare.

Morint de fret, al portal
van trobar-me del molí...

y d' allavors, aquí
ha etat ma casa pairal,

fa un any va cridar a ton pare
 y m va dir "ja t'has fet dona.
 y sent honrada miyona
 lo casarte convè ara.

Vaig replica .. y m va dir,
 que tal fore lo quit seu
 y suplica' l' pare teu
 Sabr qui es dar ordres per mi -
 Me va veni als ulls lo plor -
 me vaig dir que l complauria,
 me va di ab qui, y d'aquell dia
 he obert mon cor al amor

Ora y estimar lo meu rival

Oblan ab lo foc d'amor primer.

Ora impossible, no pot ser' ..

Ma. Negar... fora criminal.

Pa. Y ell. t'estima?

Ma. Ab quin amor!

Pa. Per ell...

Ma. La vida daría.

Pa. Y si't desipa? ...

Ma. Levà'l dia

que segueixi al de ma mort.

Pa. Si ell morís...

(no poguent'se donar de la

idea)

Ma. Moria jo!

Pa. Potser felissos viuriam.

Ma. Iavoras nos juntariam

ab los martiris del seuyó.

Na. De plor t'ha de costá un mar
 eix amor que manifestas
 en ton cor; quantas arestas
 per ton mal t'ha de clavar.*

Ma. Lo teu amorós deliri
 serà en vâ, jo se qui ell és.
 ni qui eix amor me portés
 la corona del martiri
 l'olvidaria jàmay,
 mor l'amor, si no i auega,
 mes l'amor qui ab plor se rega
 aquet, Ramon, no mor may.

(sen vâ)

Excena 4

Manon.

Man.

Ja mi sols una esperanza
pot endolirne ma estrella,
entre mon amor y l'd'ella
hi ha un abim immense...

re alcansa

a passarlo, en va seria,
hi ha'l foc del amor primer
sols fora amo d'un cor mort
si me va fos ella un dia.

pero jo... ab maya podre...
que much intentá, ay de mi!

Sols, l'olvid. l'olvit. - oh! si.
 pero ahont lo trobaré!

Almy d'aqui, pot ser la mar
 traspasant la pau m'espera.

Ni un dia mes... demà, a primera
 hora, aquest lloch vull deixar.

Aqui vull deixar el dolor!

Si diu del meu pit tancades
 porto las cendras glassadas
 de lo foc del meu amor.

— Escriviu dos mots tant sols.

Blanca adieu, Per sempre et deu.

Ilusions qui aqui queden...

vaig sol ab mon desconsol.

Cena 7^a

Dit Pere y Joseph.

Jo.

(deturant a Ramon que

va per espir)

Esperen.

Pere

Deura dur pressa.

Ram

Si, pero acabem aviat.

Pere

(Ya veuràs com ha escoltat.)

(a Joseph)

Jo.

Es que voldriam...

Ram.

De pressa.

Jo.

Atquet us dirà'l que vol.

Pere.

Pode jo qui us ha de parlar.

Ram

veyen aviat de acabà

o si no us deiparè sol... - -

Per. Ga veureu, es qui nu no gora...
com aneu tant capficat.

Aquet es qui ho ha observat,
que jo no m'fico en cap cosa.

fà auys que treballieu aqui
y... la vritat, us duhem lley.

per nosaltres son lo rey

s'enten, lo rey del molí.

y m'treuca'l cor, poden creure

lo veureus tant capficat,

per mi nu bruijot s'hi ha ficat,

y, francament, l'hem de treure.

Don. Deipenme, no es verd'aixó.

Jo. Sembla que no s'dercapella.

(apart à Pere)

Per. Dissimulá, es manya vella

Nau. Donchs no dissimulo, no

Pe. Veyen, feu mal en callar,
que sabeu, dieu nos ho tot.

Nau. Que se' dihen?

Per. Lo del bruyot.

(Veus, ja mi anava à embrancar.

(à treyuh)

Jn. A vos us ne passa alguna
ademies de lo del anno;

siquen franchi, os ho reclamo.

Pe. Si, no'm deipen a la lluna.

Jn. No podem fe res per vos.

Pe. Quecare que sigui vell —

Sempre us darèiu un consell.

Per. Oh! bé un consell.

Per Vaya, dos.

Donchs un consell necessito
 lo cel us porta, potser
 y potser a ell faltari
 si mei lo parlar no evito
 Si, sabent, jo he callat
 lo que dins lo meu pit passa,
 sabeu ho ja, un foch l'abrassa
 un foch que en va he dominat.
 Ni enca, la Providencia
 me dongui, com a esperansa
 ferma,
 a la noya mei galana

a la noya mei galana
per endolsar ma existencia.
Los dos feyam d' esta vida
un paradís Terrenal,
quant tot d' una, per mon mal,
la meua sort en negrida,
volgué, may enhorabona,
que recobris novas galas
la que perdenne las alas
d' angel, va tornarse dona.
Com batallava, cor meu
cada cop que la mirava,
oh! perqui, perque callava
ocultava ne l' afany teu.
Va passar temps, per temor,

141
may un mot d'aïpò vaig dirli
jo prou volia oferirli
jorn de pau, plascent amor. -
pevo. - en và, mot, no trobava
per dirli lo que volia,
a tot hora la seguia,
amava sempre alont anava. -

May ocaisó vaig trobar
que cregués prou oportuna,
quant per mala sort tot d'una
d'un altre's và enamora.

Calculeu fins lo torment
que peva sempre in sentència
calculeu vos ma existència
lo qui es deid aquell moment.

Jo. Ah! bé, si no es mei qui aipó?

Per Aipó ray, prou ni li ha de donar.

Jo Ne sobran.

Per Si fossen bonas
totas las del mon

Jo. Oh!

Per. murmurant, { Oh!

Ra No per mi. 'l cor ple de dol,
ne viu de la seva vida,
sens ella, lo crim me crida,
sens ella, l' infern me vol.

Jo. Aipó si no li quèi cap cosa
per fe olvida'l que'l cor sent.

Ram. No per mi en aquest moment

Per Oh! ja veurèu, un proposa.

Jon. Lo que 'l seny me dicta' a mi
 també estimaba a la dona,
 era un angel per lo bona...
 y la vaig olvida' al fi.

Ran. Vos heu pogut olvidarla...

jo... impossible... no pot ser.

Jon. Vos la olvidareu també
 si al ultimu heu de deiparla.

Ran. Digueu-me 'l medi

Jon. No goso.

Per Es un piquet delicat
 vaja... en fi, es un disbarat
 no'n feu cas.

Jon. Lo que proposo
 es lo que vaig provà jo'.

y in va fe olvida al moment.

vaig mata el pensament.

Ran. Ja us entench, no'l diguen, no.

Per. Teniu ratió, no'l cregueu.

Lo vi en producte infernal

crema al cor, y al cap fa mal

no'n begueu, no, no'n begueu.

Ran. Mon cap s'ofusca en lo crim

si us cregueu potse'l faria,

y per salvarme, cauria

en un mes profons abiu.

Obneu, ni un mot no diguen

de lo qui heu sentit de mi,

ningu sapiga'l que aqui

esta matant lo cor meu.

y ningü, sapiga no
 que ni' heu aconsellat fes...
 abneu. (A mi m' sembla que es
 l' inich medi salvador.)

Escena 8^a

Dit, lo Batlle.

Dat. You perqui beip?

Ran Ha ho veyeu.

Dat. Molt millor aipis m' agrada
 vull temi ab tu una sentada.

Ran Are no, que usguardi' Deu!

(seuó per la porta
 de baix de la escala.)

Escena 9.

Lo Batlle Joseph Pere.

Bat. Y vosaltres, que hi ha de nou

Jo. Anéu passant, ja no veuen.

Bat. Sempre m' trobo capficat,

Per no ve. es que sentim lo temps.

Bat. Donchs tindreu mal per sentirlo

Per. Jo m' ull de poll. - y en Joseph

Jo. Calla!

Per. Callo,

Bat. Com! que deyas?

Per. Deya.. que no deya res.

Bat. Quant temps ha qui ets a la casa?

Per. Uy, uy! ni menos ho sé.

vaig venir sent viu lo pare,
de n Marti: jo era un noyet
que encara no anaba a estudi.

Bat. Y ara, quina edat tens?

Per. Ja m'encamino als cinquanta
mes per pò treballant ferm.

Bat. Digueu, de n Marti, de jove,
que li saben?

Per (Mosca!)

Jn. Res.

Bat. Com! res es molt poca cosa.

Jn. Ja us ho he dit.

Bat. Y tu?

Per. Com? que?

Jò un picu sort d'aquesta orella.

Dat. Ah! et un poch sort?

Per. Si, evident

Dat. Ton amo quant era jove.

Per. que era?

Per. ay, ay. molini.

Home, ton pare ja ni era.

Esipó ho sab tathom.

Dat. ^(ah ah) senten.

Ues vuy di jo. de sa vida
privada ; que u sabs?

Per. que ditheu?

vida privada -- que sapiga

; no ha tingut may privat res.

Dat. y d' eixa noya acullida

que se'n sab?

Per.

Veureu, jo sé

que no se sab qui es son pare

ni sa mare, y que l'habiem

trobat aquí aquí, a la entrada

del moli una nit d'hivern

al fer dos anys de se viuudo

en Marti.

Dat

Y no sabo res mes?

Per.

Res mes.

Dat.

Deixem corre aixó.

Jo crech si recordo bé

que tenia una germana

en Marti; aixó ja ho sabreu.

Per.

Home, aixó sí.

Dat Ho sabeu? viva!

De que mori?

Per

Com?

Jo.

De que?

Per. Crech que van enviarla a fora
y lo cambin d' aiga..

(lo Batlle fa un signo ne-
gatiu)

No?

Dat.

Crech

que la varen treure morta
del vedu.

Per

(ay. ay!)

Jo.

ayis es.

Aquet pot se no ho recorda.

146
deuria caurhi...

Dat

Oh!

Zn.

Pot se.

Dat

Y'l mal que aqueixa a Marti
vè de temps

Per

Vy! vy! —

Zn.

De temps.

Dat.

Y'l seuyò metje que'l cura
no ha dit may lo mal que te?

Zn.

Se li ha format un orime.

Per

Y en lo cor, tot justament

Zn.

Vè a se un mal, segon lo metje
que quant meys s'ho cregui ell
y mei sa a tothom nos sembli
lo matara de repent.

Bat. Y l' dervari?

Per. Ah! L' dervari

jà es un altre cosa.

Bat que?

Zor. Es que mit voltas sonnia
y parla alt.

Bat Y no sabem

si hi ha en la vida de u illarti

algun fet impropri d' ell?

Per Ah! ja se'l que volen di,
si ell alguna acció ha comés
de las que si un li indisposan
la consciencia?..

Bat. Si. sabem?

Zor. Tot, lo teneu per nonrat,

147
Per. Oli' y nosaltres lo mateix

Bat Vaja donchs, res,

(cuiperaudse)
Jo. Maneu sempre.

Bat fins a demà.

Jo. Vos mateix

Bat (Del dervari que ha triquit
Hi ha algun fet que sembla cert.

Escena 10

Pere Joseph.

Per. Qui que t sembla?

Jo. Que sospita.

Per. Me deya yo.

Jo.

Mei per que
surpita, no arribo a entendre.

Per. Temp per si car ho entenem.

Jo. Donchs així esteu exposats

que d'un a l'altre moment
no reclamem la justícia

Per. tu diràs lo qui hem de fer.

Jo. Lo qui hem de fer es no dormir-se
y d'aquí fugir

Per.

Van bé

pero ab diners, son beu nostre,
tu com jo, afanyats los tem.

Jo. En Martí no voldrà darlos.

si esteu lluy d'ell te recel
que si ni algu no descubrim

qui ell allo nos va fer fe.
per pò no in va dar la paga

Per. y que in de fe?

Jo. *Ve ai nina veceles y
vegut que nija escolte)*

Escolta alent.

jo se l' or alla l'ont lo guarda.

Per Robar los!

Jo. Si, perque temps?

una mort no va espantarnos

Per En aiqò estai en lo cert.

y alont?

Jo. Lota aqueipa casa.

Per Pero---

Jo. No in preguntiz mes.

Per Ah! si, crech que li ha una nina

Jo. que si entra pe'l cubert.

que hi hà al hort, ahont teniu
tots los covechs y demers.

Per. ; Y quan?

En. ; pe'l que pugua esser
no farem demia mateip.
Y ara, sobre tot...

Per. ; Descuida,
jà sabs que aqui no som nous
tu ja m' coneixes.

En. ; Per pò
es que temo, vet ho aqui
Per ; Eh?

Loch callat, jo ni hi dat provar.
Lo ; Pero potsé se'n volguer...
y agafantse per paraulas

pots pujar... (a' la force)

Per. Sabo que fa fret.

(la ide de pujar li
agafa en garrifausas
de fret)

Jos. Serà millor relirarnos
ei ja tant.

Per. Ah! tu, y si ve
algui per veure nostramo?

Jos. Tanca y no respongui, sent.

Per. Si veu llum?

Jos. Mira apaguemlo.

Baixan lo fanal y tornan
a pujarls com se desprunt
del dialecte.

Per. Ah! ja, ja!

En. Voto va al red--

veur, ni hi tacat

Per taca d'oli.

(apaga 'l fanel y 'l pupu)

Wo se te 'n auirà mèi.

(etl queda a las foscas cau-
bias totalment tem mes pò)

En. fà lo mateis que la culpa

Per. Igual que 'l remordiment!

(sen van)

Escena II.

Ramon

ent després d'una

pausa.

=

Nau. Per fi se in nau anant, no vull que
 vegin
 vers alont dirigeixo las petjadas
 Blanca, per sempre adau. per tu
 jo fujo
 com a desheredat d'aquesta casa.
 La mort! oh! si l'invoco, mort acu-
 llime!

ten una pistola y
 al anar a apuntar se
 sent lo toch dè la oració.

L'oració! la oració! pot ser es qui ave
 per lo cel Deu me vol, no, no es possible.
 Campana de la vila que brandava,
 lo jorn tant malhaurat que
 en esta vida

vegi per prime cop la llum del
alba,

demà ne brandaràs un' altra
volta,

no portaràs als cors notícia grata,

un rei demanaràs per l' suïcida

que, foll d' amor, a Deu nega
son ànima.

(se senten dos palmades)

Qui es això que te sentit? Oh! si
una reya.

Oratio per un moment no'm
deixis ara

Si fos lo meu rival que vil tal
volta

sedent del honor d' ella entra

a la cara...
que sigui! si, que sigui! jo no
ansio!

Madre d'honor, duria ma
venjanra

(Se torna a sentir la senya)

La senya un altre cop oh! com
los celos
me retornan las forsas que m
mancabau.

Cena 12.

Dit y Blanca abluu per l'escala)

Ma no se'l que vaig a fer, ja no es
possible

venrem aqueixa nit com nos pe-

sabam

lo pare i ha llevat, y per la
força

del desvari, baixar seu cap
obstacle

fin a ni aquest bloc pot, y pot
sorpèndreus

que i allunyi d'aquí.

(Va' per fer una senya

ab lo llum per la porta)

Man.

Que fas?

Man

tú!

Man.

Blanca!

Res diguis, ho se tot, ja res ignoro
t'espera ton aymant; ja espera
marça!

Pel cor enamorat los segon semblau
un llarch segle cad' un, ve que no

experi

mira que pot, potser, entra aqui

a casa

y si aipò facil fo, pensa qui eipírne

no podia, si no mort, dintre

sa caixa.

Ola No tenni, no entrarà

(truca)

Ora No senti com Truca?

Blau. Mes jo no l'obriré

Ora f'enganyas, blanca.

tu obrirás la porta; jo f'ho manó

y escoltar y teu presentas mas
paraulas.

li diu que lo teu cor pe'l seu no
aleuta,
que l'olvit has trobat, que ja deid
ava

no mes ja pensi en tu, per ell
ets morta,
que no te'l seu amor ni una es-
peranza.

Ma oh, no, may li diré.

Ra Donchu allavoras

la mor al cor li portará una
bala:
obra.

Ma. No, eridare.

Ra. Si, erida, erida

y per salvar a ni ell al pare ma-
tas.

Blan. De Vienna ten lo cor.

Ran. Al moment obra.

Blan. Ya t' ho dit no obriré.

Cena 13.

Diti y Joseph.

nut per la dreta de puntetes
per espisar qui tina al ven-
res la dor se sorprenen y
dix per dissimular.

Yor. Crech que trucau.

Ran. Que entri qui sigui.

Blan. No!

Ran. Aque jo manco

obra y se retirat prest; f'escolto

Blanca.

Joseph: obra y se
retiro - Ramon

quod occult per ram
d'escala entra Albert.)

Escena 14.

Blanca, Albert y Ramon.

(ocult)

Blan. Albert.

Abb. Blanca!

Blan. Ahont vas, reirat prompte

Abb. No temis, blanca ves, per lo teu pare
que se que està malalt en el lloch
entro:

no vicks avuy per tu dolça esti-
mada

a ni ell la ditpa dech; es ell qui ni obra
la porta ab ton amor, de la
esperanza.

Mla. Albert. - ah!

Abb. Donu la mià y a son llit guiam

Mla No avausis un par mei, fug
d'eixa cara.

Abb. Temps pot ser...

Mla Albert, pe'l cel, retirat

Abb. que me in vagi diu!

Mla si.

Abb. tu ni estimada?

No ni aymar potser ja? respon, contesta,

(l'agafe nu te mi)

tremola lo teu pols la vista baixas

oh! de dit pat de mi! pero, deliro!

Digas que vincusat, que ni aymar, Blanca.

¿M'aymar encara?

M. Albert, perque no deixas

ben prompte aquest moti.

Alb.

Contentem Blanca!

Ode fug!

Alb fugiv!

Ode

É ho demano.

Alb.

Vull obelirte.

mei com la pena que mon pit
abrassa

calma ab un mot tant sol, digas,
m' estimas?

Ode

No.

(Llentant)

Alb

Adieu donchs, adieu! hora / nefasta
ma primera va ser! deid' ma infantesa
ni un amic! ni un germà! mon pobre pare
vilment assassinat sense poguerne
trobar, al fi, al assassi per ma veujansa
y quant amor un dia vareig creure.

eu qui in robà 'l cor, eu ni estimada
 nefasta hora també! fatal estrella
 engany trobo tant sol, y plora encare!
 com si ella del amor fos una màrtir -
 qui evoure podrà may en votras llà-
 grimas.

acabi ja d' un cop aquesta vida!
 acabi ja d' un cop aquesta farsa!
 qui e' l' amor en lo mon? paraula mutis
 la mort sol veritat. ella e' la calma.

oh! tu, aigua del segre, testimoni

(sobre la barana)

de mon perdut amor y ma esperansa
 arrastram cap al mar, adieu per sempre,
 oh! causa de ma mort.

t' estimo!

Blau.

(ab un arraueli)

Alb.

Olauca!

Rau. No 'l lliuraré de la mort, jo encara
resto

y ab silenci mos brassos, sino
l' aiga

ofegará l' amor que tu encengueres

Olau. Ramon per pietat!

Rau.

No.

Alb.

Com tal, paraulas

Rau. Vos sou lo meu rival, unde nosaltres
la mort ha de trobar

Olau.

oh! tingas calma.

Alb. Las paraulas que heu dit, com

si no fossen

may ditas. Escoltame.

Rau.

En va tot, basta!

Alb. Dech retirarme donchs.

Rau

No, que la porta

jo mateix tancaré y la clau
vaje

al fons del rech.

Ala

Oh! no.

Rau.

Si, un de nosaltres

com la clau a d'auar al fons
de l'aigua.

Alb. No in puch batrer ab vos, pri-
mer per ella

y en segon lloch per vos y l'vostre pare

Rau. No in volen batre? be! jo tinc
un medi
en aquest.

donantli le bofetada)

Abb. Oh!

Mari que has fet?

Nam

Li ma veujaura!

(Rapit fins a la
introduccion de Marti)

Abb. Nos deturarnos prot

Mari

et qui, socorro!

Abb. A temps no arribarant.

Nam

et qui mi agrada.

Abb. La hora ja ha arribat.

Escena última.

Diti Pere y Joseph a la fi
Marti,

=

Jo. q. (en portugués)

que es? que motiva
los critic qui han fet?

Olea

(favo de si)

Un crim heu de evitarne

Per. Oli. si.

i adelantant y al ven-
ver la cava de colbert,
banyat per la lluna
retrocedir en esprintat.

Jo. que veig!

Es ell!

Per

Jo..

No, que es sa sombra.

(enterrament aterrat y re-
trocedint)

ha baixat de lo cel, ja la

venjansa.

Abb. (tira a Ramon al Rech.)

Al fi.

Ram. Ah!

Al caure. No deu ol-
vidarse que estava embri-
gat.

Ram. Que has fet ^{gat.} Albert?

Abb. fou culpa seva.

Ram. Entre nostres amors has posat
valla.

t'has perdut tu també

Abb. fugim, donchs prompt

Ram. A partat arressi, no has de tocar-me

Abb. Arressi ni has dit, may, vaig
a salvar-lo.

Blau. Fa vida avans que tot.

Alb. ; prega a Deu Blaus!

D

(saltant)

Marti ha baixat lo escalc
dormint en un can de son au-
bulisme.

Blau. Que veig! lo pare!

Marti. Morta, oh! Deu es mortal

Blau. Los ulls tancats y dormi!

(acostant y llem)

Blau

perdo germana.

(agenollantse)

Quadro

Int.

1881

to the ... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

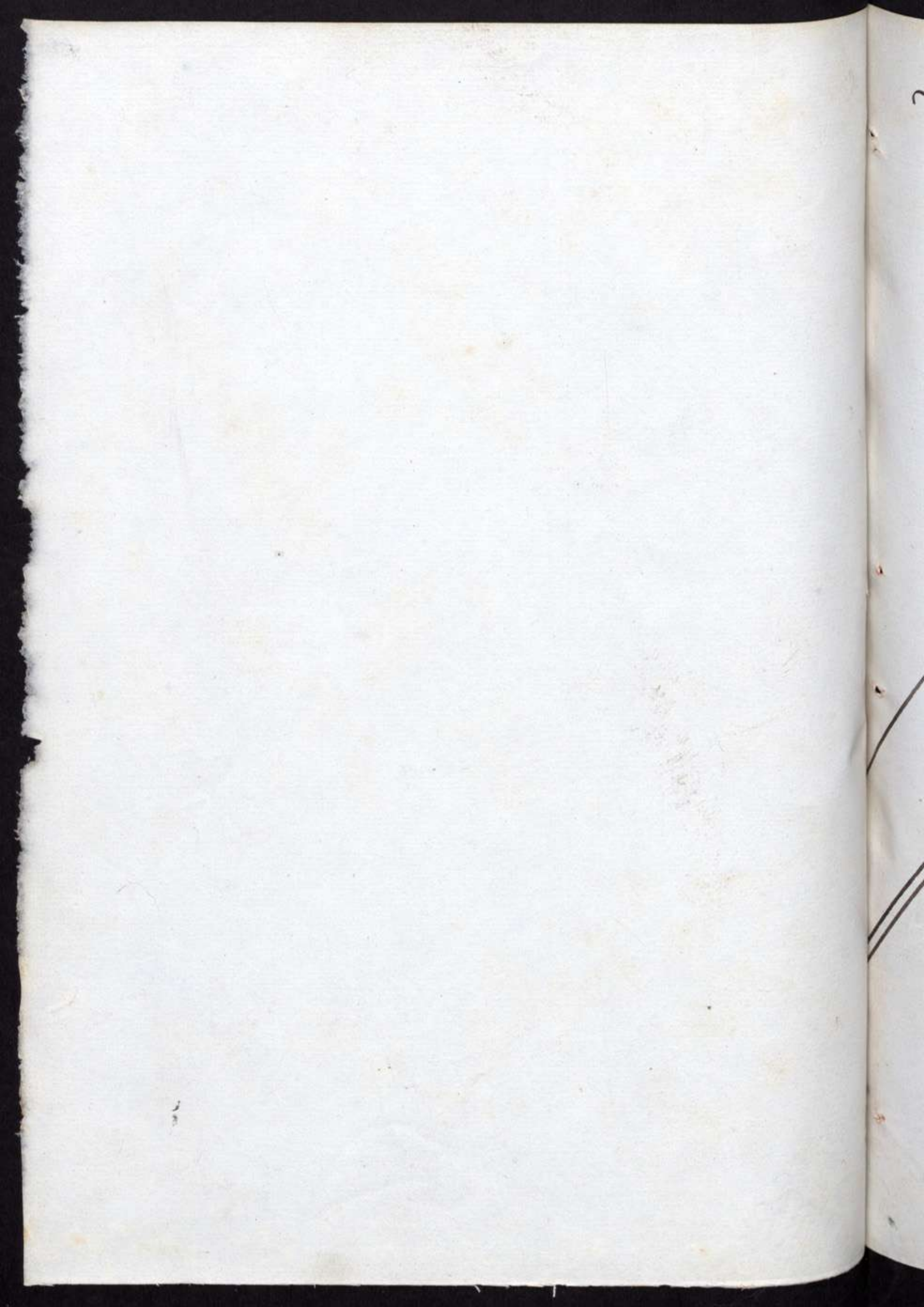
... ..

... ..

... ..

... ..

9-2

Drama en 3 actes

original
de

CLAROR DE LLAMP.

Enili Boix.

Acte segon.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1892

Chicago

1892

1892

1892

Clavon de l'amp.

Acte 2^{on}.

John H. Thompson

1840

Acte 2º

=

La sala menjador del molí. El foró la porta a la que s'hi arriba per un corredor. A la dreta primer terme, la llar, apagada. aró. etc. A sis pans d'absada y en la pared un esent. En segon terme una porta. A l'esquerra primer terme un finestral, segon terme una porta. Una taula llarga, posada d'un cap, posada verticalment a la banda esquerra; sobre la taula un canti d'aram, un pa, dos picots y varias altres. eynas de pagès, una ganiveta fermada, dos plats etc. Cadivas distribuïdas per l'escena. Cuadros de Sant,

Un armari ab pisa. L'escena comença
à las vuit del endema del dia en que
se suposa passat lo primer acte.

=

Escena 1^a.

Josep y Pere estant esmorçant sentats

al cap de la taula.

=

Pere. Ya veus lo que son las cosas!

Jos. Si que amigo!

Pere.

Ya es estrany!

Mata al pare y cassa al fill.

Jos. Tu no'l coneixias!

Pere.

May

l' havia vist. Oh y lo susto
que a los dos nos va donar.

Jos- Vas creure qu'era la sombra...

Per- Tu ho vas creure.

Jos- No... tu!

Per- Bah!

ho varem creure tots dos;

o balle mes pa.

Jos- Si que'n menjas

Per- Com no'm puch beure la sanch
rosego'l cos, ¿qui vols ferhi?

Jos- Prent un costó - Pero sabs
que jo no arribo a comprendre
tal casament.

Per-

Natural

los dos joves que ignoran
que'l que va fe assassinat
al pare del Albert, es
qui e' la Blanca. com se sab
va amparar, lo que m'estranja
es que'n Martí vulgui tant
que's casin avuy mateix.
tenint com te. odi mortal
a tots los de la familia
del Albert.

Des- Jo es ben estrany.

Per- Jo crech que es una mania
tot això.

Des- Si això sera.

Pero com los dos s'estiman,

y ell, se ven, te un cor molt gran.
puig va salvar a'n Mamon
quant ja s'anaba a ofegar,
hem de benehir la mania
que'ls fa ditxosos.

Per- *Veritat.*

Acosta' l'oi.

Jos- *et la salut*

del que ven.

Per- *Just, y no cau.*

Be molta forsa! *(Després de beure.)*

Jos- *Ja ho crech!*

Ja anà' l' moli!

(Rebent la do.)

=

Escena 2^a

Dits y lo Batlle.

Bat. = (li'l foro.)

Deu vos quart.

Per. ¡La mala sombra! (bruuuui)

Jos. ¡Ell, ell sempre!

Bat. ¡Es morseu?

Per. Ya hem esmorstat.

(Altra.)

Jos. ¡Voleu un trago?

Per. Es del bo.

Jos. Del milló per pendrehi banys.

Bat. Ya sé que sou oggaders.

Jos. Som moliners.

Bate Oh! ... es estrany

que no haguen begut may vi.

Per- que volen ferhi.

Dos- Bah! Bah!

Deixem corre...

Dat- Es que no ho trobo

com hi ha mon, gens natural,

dos mossos, dos aygaders

ahont ho vi agrada tant.

Per- Home per po ja 'n bebiam

pero fa una pila d'any

que vam anà a una masia

quant feyan vi, y al mirar

que trepitaban los rahins,

nos va entra un eserupol gran,

y no ni hem tornat a beure.
ni del negre ni del clà.

Bat. Vaja, vaja.

Jos. Qu'hem de ferhi

Per. Un escupol es molt mal.

Bat. Y mes si es a la consciencia,
que may mes dirpa està en pau.

Per. Gaja, ja! Neus quinas bromas?

Bat. Per passa 'l rato.

Per. Gaja!

Jos. Donchs, si, sempre bebem aiga.

Per. Lo ni 'ns podria fer mal.

Jos. Be un color tant fosc.

Per. Tant negre

Jos. Hi han brossas...

Per- Que fan tacow.

Do. Lo trepitpan

Per- Hi fan frampas.

Do. Hi poson quip.

Per- ; Oh! quip ray.

Do. Tins sereno!

Per- Tins sereno!

Do. Calendu!

Per- Buen contant!

Do. Pero l'origa...

Per- L'origa!

Do. L'origa!

Per- Tant pura!

Do. Com un cristall.

Per- Dona vida.

Jos. Del cel baixa.

Per. I hi envia l'han.

Jos. Y be fan.

Per. Sempre clava.

Per. Quant no es bruta.

Per. L'oucell beune.

Jos. Y'l bestia.

Per. Las flors veja.

Jos. Los prats banya.

Per. Es riquesa.

Jos. Aneu contant.

Per. Yo sempre dich; Deunos aiga.

dos Jos. Per tota una eternitat.

(Genoan pitasquerra.)

Escena 3^a.

do Battle.

=

No hi ha mes, aquets sospitan
 que jo coneix lo que passa,
 y fujen de parla ab mi
 perque temen qu' escapada
 una paraula que'ls fos
 me pot du' el cap de la trama.
 Ya ho vaig dir aquell desvari
 de'n clartí mal presagiaba;
 « Aquesta noya ocullida
 es la clau de ma venjansa,
 que logri son casament

y res me fa que ob sa d'alla
la mort vingui; això lo grat
ma missió queda acabada.
Això va dir en Martí,
mentres que Durmunt parlava,
acusantse así mateix
de la mort de sa germana.

Pero lo primer pot ser;
si be no entench la venjança
que funda en lo casament
d'aquesta noya afillada,
; Pero jo ho tinc de saber!

evitaré eixa venjança
si es qu' existeix, puig no es just
que hagi de pagar la Blanca

faltas qu' ella no ha comés.

Pero que? que dech fer ave?

Sols conto ab la Providencia

pero aquesta pot faltarme....

Mes que dich! May he dubtat

y no es just que dubti ave.

Pensem ans en lo qu' aqui

m'ha portat; aquesta carta

qu'a un home dech entregar;

de seguir un misteri enclos

puig la vadaia al meu pare

un home que vora ferir.

deixantlo per mort, perdavla

a son fill quant ne cumplis

vingtcinch anys; tal encavrech

per cumplir jo vaig escriure,
ahi un va venir a ma casa
justament quant jo era aqui,
perque li des eixa carta.
No essent jo a casa, ma esposa
va preguntar ahont posava
y va dir qu'aqui; l'espero
sens preguntar... Ahi algu barça.

Esena 4^a.

Sik y Albert.

Ab. Mol bon dia.

Dat. Un de cirkat.

¿Serà ell?

Alb.

Tal volta zereu

de la casa?

Dat.

No; s'erren

Per un encarrrech he entrat.

Espero aqui a un tal Albert...

Alb. ¿De Monturiol?

Dat.

No haben dit.

Alb. Perque?

Dat.

Per Davli l'escriu

qu'endon aquest plech no obert.

(Lo tren.)

Alb. Donchs jo soch.

Dat.

Mes comprendren

que sent encarrrech sagrat,

vull estar-ne assegurat
que sou...

Alb.

Meus papers miven.

(Fa acció de tremels.)

Pat.

Ja'm basta. Del vostre pare.

(Li dona.)

Lo va' escriure ans d'espira,

y al meu pare l'entregà

perque jo us l'entregués ave.

Alb.

¿Puch obrirlo?

Pat.

Quant volguen.

Alb.

Enterat us considero

Pat.

Un altre n'endou, qu'espero

que no obrirlo juraven.

puig ho va disposa així.

que fou vostre pare, en tant
que no tingueru al devant
al que d'ell fou l'assessí.

Mb. Jurar això no ho puch fer,
vull conèixe al miserable,
si viu, y 'l nom del culpable
potse tancar aquest paper.

Dat. Vostre pare va pensar
ya en això, puig digué més
« Del assassí 'l nom no hi es »

Mb. Juro Donchs.

Dat. Poder mirar.

Mb. (Trecer el sobre y llegir.)

« Fill del cor, no busquis més
al home que 'm feu matar,

si la Providencia ó etran
algun dia te'l portés
tant sols t'encarrego jo
darli eix plech que va tancat,
ja que ningú s'ha pensat
una venjanra millor.

Venjanra que minvarà
molt lentament s'existencia,
malehivà fins sa conciencia
qu'en pau may lo deiparà.
Morirà puig que perilla
que a si mateix s'abandoni
sense que l'abràs li doni
de despedida sa filla.

Bon recort guarda per mi,

puig moro ab aytal confiança,
 abeu fill meu, ma venjança
 es lo qui encarrego aqui."
 Pare del cor, cumpiré.

Dat. Guarda sempre prop lo cor
 eix paper qu'és ton tresor.

Abb. May reparar-men podré.
 Y a vos ab que puch pagar
 lo bon rel que m demostren.

Dat. Abb la amistat que Deben
 al que omich sempre serà.

Abb. Siqui eixa la meua gràcia

Dat. Y sou parent de'n Martí?

Abb. Dins poch podré dins que si
 sent colmada ma alegria

Bat. No us entench.

Abb.

Facil no es

(Lo Battlle l'ob-

serva ab molta

ateniu.)

que per lo dit m' entengien.
¿Sou parent vos?

Bat.

Abnich sen.

Abb. Yo de la Blanca promes.

Bat. (Abhi)

Abb.

Ho duya tot preparat
per quant curés en Martí,
mes ell, que se creu mori
vol qui aviny sigui casat.

Bat. ¿Estimen vos a la Blanca?

Abb. Oh quin amor, Déu del cel!
 Ella es sols lo meu anhel;
 en ella ma dikpa i kanca.

Pat. Y ella us vol?

(Després d'una pausa.)

Abb. Sí, sí, sí; Com! Sí, sí, sí.

Pat. Sí, sí, sí. Si us vol Dich.

Abb. ¿Perque 'm feu eixa pregunta?

Pat. Molt natural.

Abb. (Tot se junta
 per augmentar mon requit.)
 Si 'm vol! (Abus de preguntarme...
 jo ho creya... y ave... no ho sé...)

Pat. Que 'm contesteu?

Abb. Ah, perquè

gosiu en atormentame!

Sab. Llegixo en vostre nivon
ave encis per la emocio,
mes no es la meva intencio
mals aqui profetisan.

Si un de l'altre esta segiu
al punt, al altar aniu
y, en alli, a los pens de Deu
jurament sellen ab fe,
que seuen vivint disposos,
bons pares, sent bons esposos
sense olvidar may per ve,
que deben guarda ab anhel,
perque aixis tot se concilia
la santa pau de familia

que fa de la terra un cel,
 obden sian! A temps encan
 son, si la pompa de duble
 veyer que de prompte us subla,
 que un cap casats, lo gosar
 pot tornar-se pati etern,
 la pau pot tornar-se guerra.
 y, sense dit por la terra,
 lo cel se tornara infern.
 (Lencor.)

Escena 5^a.

Albert.

=

Dubtar, de la qu'es l'archel

que ningú vull me desterra
de la que endolseig lo fel
que m' fa anar ch' l'esse en la terra;
de la que és l'estel del nord,
per quia ho meua vida,
que brilla encara per ma sort
per cap nivol enfosquida...

(Pausa)

Pero al pensar que lo mon
pot, ab sos traidoras manyas
treure est cavinyo. zerc segon,
de lo fons de las entranyas;
Voldria... mes desoaria
ma ment per tanta dissort,
que sols fosses nava india;

174
la vigilia de ma mort.

Escena 6^a.

Dit y Blanca. (pta. oscura.)

=

Blan. (EU!)

Alb.

Blanca.

Blan.

Albert, tu, aquí?

Alb.

Esperantme vida meva,

l'hora en que la ditpa estrema,

qu'esposa te podré dir.

Blan.

Albert!

Alb.

Que tens de parlar-me

ahi'm nos dir.

Blan.

Si.

Alb.

¿Que vols?

parla sens temó, estem sols.

Albert... tens de perdonar-me...

mes...

Alb.

Explicat.

Blan

Si; a aipò vaig.

Quant mes miro que s'atansa

l'hora que'l sol d'esperansa

enllumenava ab son raig,

contemplo trista de mi,

nostres ilusions perdudas

y com a fullas caigudas

lo vent las du lluny d'aquí.

Alb. ¿No t'entench.

Blan-

No puch ser teva.

si jo no obtinc formalment
de tu, Albert, un jurament,
en que nostra sort estrema.

Alb. Un jurament?...

Alon. Posaré

Dihentel ton amor a proba,
perquè, t'ho dich, ab tal nova,
potrà un anhel trencarè,
anhel per cert motivat,
encara qu'anhel de venjança,
perquè a voltas l'esperansa
sols estrema en se venjat,
y a voltas, justa pot ser
la sed que així l'cor abrusa.
Venja un pare! Quina causa

mes justa al mon pot habè!

Abb. Venja à mon pare! Es vilitat,
eixa es una causa santa,
causa que m' alenta ab tanta
grandesa, que jo hi pensat
que no hi ha plev en lo mon
que pugui may compararse
à la que te un al venjar-se,
cobrant afront, per afront,
crim per crim, ab sanch persanch,
un agravi per agravi,
ofensa qu' aipi d'un llavi
pert de deshonra lo fanch.
Vengarme! Ah! 'ls afany's meus
de desd' que tinc us de rahò;

No en va's deya qu'era aipò
lo mellor plaer dels Deus!

Man- Passió justa, qu'es la valla
Albert per lo nostre amor.

Ab. Qu'escolto!

Man- Allunya del cor

eix afany que t'avassalla

Ab. Perquè, digas, es pot ser
que al assesi de mon pare,
li deguis, ave com ave,
aquet sacrifici fer.

De mata' un amor tant pur
que un cel a los cors obria,
per transformar-lo en un dia
en autre profans y obscur?

Blanc - ¿Y si fos tal com tu dius?

Alb - No voldria contrariar-te,
mes... pare, ansio venjarte!

Blanc - Y a fe no t falten motius.

Alb - Tu sabs que va ser?

Blanc - Alb! no...

puig no tinch prova segura,

mes, en cas, la sepultura

ans que se'n son delatò!

Alb - (Quina sospita!...) En Montí
potser...

Blanc - (d'hi venut, Déu meu!)

No! Crech que... el meu pare... (Oh Déu!)

y... no se qui es... (Eby de mi!)

Alb - Si tant vil ton pare ha estat

177
no vulgas may saber qui es.

Blan. (Perdonam, pare, no més
la gratitut ha parlat.)

Alb. La venjança porta escrita
prop mon pit, dintre un plech clòs,
quan sapiga 'l que, aleshores
for causa de la inaudita
traïció que m'va robar un pare,
trencaré 'l sello que 'l tanca...

Blan. que conté a dins?

Alb. No ho sé Blanca

puig que no l'hi obert encare.

mes tinch d'obrirlo esperansa,

jo trobaré l'assessí

si es que encor viu, y per mi

Kindrà lo pare venjansa.

Venjansa que minava
molt lentament s'existencia,
malehira fins sa consciencia,
qui en pau may lo despara
moriva, puig que perilla
que a si mateix s'abandoni,
sense que l'abràs li doni
de despedida, sa filla. »

Alam- (Gento al cor una esperansa...

Benia l'vil una filla....

ell no n te cap, ves perilla.)

Pots portà a cap la venjansa.

Alb. 'Messi acàs ton pare fos

Alam- Obixis ho havia somniat.

Alb. Ah! no mes un somni ha estat.

Man- (Son desvari!)

Alb-

So ditxós.

(Besantli la mà)

=

Escena 4ª.

Dís. y Marti. (porta dreta.)

=

Man- Vosaltres sols? Molt be.

Dís. (Impressos.)

Oh!

Man-

Pare!

perque us lleveu?

Man-

Perque m sembla

qu'estich millor.

Mb.

En tal dia
mes per lliu 'l sol.

Mari-

Donchs Donenne

gracias a Deu que tal goig
per lo vostre enllas dispensa;
mes com que de jove se
que qui espera's desespera,
he pensat adelantav
l'hora d'anar a la iglesia,
per lo que fare avisar
a lo rector, si be us sembla.

Mari- Oh!... pare....

Mb.

Deu lo gust vostre.

Mari- Donchs, esperieu. Joseph, Pere!

Escena 8^a

Dits Joseph y Pere. (porta a què)

=

Jos. Que us demanen?

Pere. Que us convidaran?

Mari. Si, Joseph, vesten depressa.

à casa 'l senyo rector.

à dirli que ja a l'iglesia

aniran prompte los nuns.

per lo que 'l favor esperan

de dispensarlos la gracia

del matrimoni... tu, Pere.

ves a busca 'ls testimonis

y convidats...

Per-

Vaig depressa.

Mar-

Y los divas que jo l'hora
he adelantat...y...

Per-

Be esetera.

Està molt bé.

Jos.

(que ha esperat en lo

foro à Pere.)

(Chipò es desvari.)

Per- No es desvari, pero ho sembla.

(pensant.)

Mar-

Y vosaltres, prepareus

per la cerimonia; aneu-se

à arreglar.

Blau-

Chipis la vida

vos deuem.

Alb. *¡Ay!* ¡Oh! ¡Blanca meva!

(Se'n van porta dreta.)

Mar. Per tu 'm pesa ma venjança...
mes Dus sa sanch....

Escena 9^a.

Marti y Ramon. (Que baix de dalt y al
venne a son pare fa mo-
ment d'amarren.)

Mar. Ramon quedat.

Ra. Que demanen de mi^a.

Mar. Oull que tu m juris
fer lo que t manarè, mes oume ob calma.

Ra. ¡Un jurament volen! Prompte, espliqueuse.

Mar. L'història ave sabrás de ma desgracia
y ténthla ben present en la memoria
per acabar després nostra venjança.

Na. No us entench.

Mar. No m'entents? Sen donchs, y esalta.

(S'assenta.)

De la mort no't recordas de ta mare
puig sent nin tu, espira mes ma conciencia
no deixa un sol moment de presentarme-la.
Yo volia ab amor a un altre dona
que ja era ma passió. passió nefasta!
avans que l'sagrau llas del matrimoni
ab l'angel me lliques de la tua mare.
Ab ser viu, l'amor que aqui sentia
va tornar-se de cop condenta lava;

Jo era un trist moliner, ella era noble,
 pero a pesar d'això, nos estimavam
 ab tant pura passió... elles, ay! que un dia,
 quant bella la vegi! tant, que cegantme,
 vaig espirar el perfum de pura rosa,
 comensant d'aquet modo ma desgracia.
 Ella un germà tenia, en la Cort era
 prop lo rey, y al saber que sa germana
 un amant, fill del poble ne tenia,
 me feu buscar ab tal constancia y rabia
 que'm vaig veure obligat per los prechs d'ella,
 de deixar Catalunya y fugir a França,
 deixant aquí al molí sola ab los mossos.
 ma germanastre... no! m'era germana,
 puig que com jo lo nom de pare d'uya

y m'eva n'eva l'honra que guardava,
Quant ja feya mitj any de mon desterro
de ma estimada vaig rebre una carta
dihent qu'ans de dir jo ahont era ne movia
per son germà mateix emmatrinada.

Ra. Crim terrible va ser!

Mar. Si, d'aquell dia,

comiensen los meus somnis de venjança,
que passen mes enllà encav de la tomba,
que l'mori un oïl, no es mal espau trobarne,
y jo eva a França encav, hora malehida
la de mon viatge fou.

Ra. ¿que va passar?

Mar. Que vaig abandonar d'eip Hoek, fugintne,
à la que lo meu nom també portaba,

y honra per honra fentre paga un dia
 lo vil germà d'aquella à qui estimava
 ma germana seduki. Quan vaig saberne
 lo seu amor malehit, vaig dir a Transa
 y al tornar a ma terra, ja tant era!
 Ma germana infelís, era ja mare!

Na- Deshonrat! Deshonrat!

Mar- Yo vaig sorprendre's

al punt que li deya ell enas paraulas.

Res temis, per eny ángel, que dest' dia,
 se que tinek jo dos fills per estimarne.

y quant me casi obtiu, quant a eny Uoch torni
 recobrará llavors la seva mare,

Na- Prova certa per cert.

Mar- lo que allavoras

passà per mi no sí... oby! jo vaig començar
rapté de la follia estés en terra
fins que una pluja forta que espantava
me feu tornar en mi... Ramón vaig veure
sense vida, à mes peus, à ma germana
à qui mes brassos com de ferro argolla
estrenyentla à mon pit, varen matarla.

na. Y ell que va fer?

ell. Fou vil! Ell va fugir-ne
deixant à sa filleta abandonada
à qui vaig amparar com à penyora
qui havia de ser vuy de ma venjança.

na. La Blanca, pot ser es.

ell. Ho has dit! espera.

na. ¿Y del vil que va ser?

Mm-

¡ Ell va pagar-me
vida per honra al fi!

Pa-

Y com se deya?

Mm-

Joseph de Monturiol.

Pa-

¡ Dea estranya!
¿ do pare del Albert?

Mm-

Gi.

Pa-

¡ Oh Deu! qu'escolto!
Abipis... l'Albert se casa ab sa germana

Mm-

De ma venjanca el fi.

Pa-

¡ Oh!, no potesser!

lo crim grant ne va ser... mes aipo espanta.

Mm-

¿' espanta, no es veritat? ¡ Oh! qu'es terrible!

Pa-

¡ Oh!, Calieu, per pietat!

Mm-

Donchs juram ave,

quan jo ja sigui mort lo revelalho

y ab aquest cop mortal sa rassa acaba.

Na- Oh! no! May ho fare! Dech destorbarto.

Mar- Vendre mon secret vols?

Na- *(singing)* obymos a la Blanca.

Mar- Quiescolto! Deu del cel!

Na- *(singing)* Bipis jo trovo

un altre porta oberta a ma esperanca

Mar- Oh! tot, tot s'ha perdut.

Na- *(singing)* Albert. *(Entrando a escena.)*

Mar- *(Reclamando.)* Espera.

Encare no es dit tot.

Na- *(singing)* Oh!

Mar- *(singing)* Si lo qui ave

vas a saberne d'intencio no't muda

pots revelarho tot a ma germana.

mes ans de dirho, necessito probas.

Na- Hont las tenir?

(el punt que Namon fa

aquesta pregunta, ell mateix

teu impressió y sobra

una trapa. a sos pens.)

ell-

Abair: Dintre una caixa.

Na- Una mina!

(sorpris.)

ell-

Una mina que ve a serve
un dels secrets antics d'aquesta casa;
espera, hi bairarè.

(Ja foras per abans y

no podent dir.)

Oh! no tingh foras.

Volguessis tu mateix...

Na-

¿Gabrè trovarlo?

Mor. Oh! si, molt facil es, veus una pedra!

Na. Yi, si la veig apenas.

Mor. Doncas abala.

(Dins a dema passat no tens d'esperar.)

Na. Brevols... mes, perque! no es lo meu pare!

(Baixa a la mina, ellor.

ti torna a aprer l'

ressort y la trapa o l'amen.)

Escena 10^a.

Marti y Joseph.

=

(Marti al veure entrar a

Joseph queda turbat fins

a dir li apart, l'ament que

Joseph l'haig vist bonpar

la trapa.)

Hos- Tot esta apunt.

Mar- (M'hauria vist.)

Jo- Lo recto espera.

(Aqui Marti esta completa-
ment seri y contenta.)

Mar- Esta be.

Des los ho a dir.

Jo- Vaug depressa.

(Ja moment d'anar
pero's repensa y's queda.)

Mes ore que sols estem
voldria parlar.

Mar- Digas.

Jos.- No se com Diusho, nosaltres...

Mari.- Acaba, vosaltres... que!

Jos.- Us enfadaven tal volta
pero no hi podem fer mes.
L'estantse al moli' no recorda
cosas.. que ja m'entenen...
y m'he determinat deipause.

Mari.- Que dius. (Absantse)

Jos.- Us pesa ja ho veig.
Ya saben que pe'l gust nostre
fins a cause morts de vells
estaviam al moli.
pero fa ja molt de temps
que en lo liti los ulls no achen
y somnis estant despert,

y... en fi, volem mudar d'aires.

Mar.- Donchs ni oposo a que marpen.

Jos.- Marti.

Mar.- Qu'és tot pel be vostre
no fa falta l'irho.

Jos.- Mes...

Mar.- Digas.

Jos.- Res; volem anantzen.

Mar.- Esperen un mes...

Jos.- No

Mar.- O menys...

Jos.- Sols un dia, y fins es massa.

Mar.- Ahavoras... tu mateix.

Jos.- És que nosaltres voldriam
saldar comptes.

Mar-

Ya ho comprench,

pero vens en molt mal dia,
haig de donar el dot justament
de la Blanca... si esperessin
sols fora cosa d'un mes.

Jos. Ya us he dit qu'ha d'esse avuy.

Mar. Ya vens be que no pot ser

Jos. Es que'm faven fer... (obmenantlos.)

Mar-

¿Dols perdret?

Jos. Si, tenir rahó, esperavem.

(Nos ho cobravem nosaltres

potse encare'ns valdria mes.)

Mar. Des a' cumpli' l que't manaba

Jos. Beniu rahó, vaig al moment.

Mar. (Oblida que'l erim lo lliga.)

187
à mi, ab son pesat grillet.

Escena 11^a

Marti y Pere.

=

Pere. Vindran prompte 'ls testimoniis
y convidats.

Mari. Be, corrent.

Pere. Lo Botlle vindrà a la boda,
s'ha convidat ell mateix.

Mari. Es un amic, be pot ferho..

Pere. A mi no'm ve del tot be...

Hen de saberho, sospita

Mari. Com! sabs?

Per-

Oh! no ho se del cert.

pero nos fa unas preguntes
à voltas... que... vaja, res.

me sembla, sempre que'l nivo
qu'estich venyit ab la pell.

Mar- Manias Texas.

Per-

Manias?

Mar- Donchs qu'altre cosa potser...

¿No va veure algu?

Per-

No... m consta.

Mar- ¿Y, donchs, digas, perquè 'm tens?

¿Ja fa vint anys?

Per-

Me'n recordo

com si fos avuy... Binch set!

Mar-

Oh!

Per. No temer ja bech aiga.

(Va al presó d'heu.)

Mar. Així es com ho debem fer.

Per. Pero ¿no es malhaquanyata
set per beure aiga?

Mar. Pensen

que si'ls Dos ben diservets sou
no temin de temer res
del Batlle.

Per. Pero jo temo.

Mar. ¿De que?

Per. De tot y de res.

Mar. No't té tothom per homvat...

Per. Tothom... menos jo mateix

Mar. - Pts ton pitjor enemich!

Per. - Abipò ho se, ja fa molt temps
Gino estimés tant la vida
creyer que ja...

Mar. - ; Oh!

Per. - Que temen!

Mar. - Que no 't venguis.

Per. - No hi ha por.

Mar. - (Sort que prompte desaparè
aquest mon... també a vegades
me punya 'l remordiment.)

(Gino.)

Escena 12^a

Pere.

=

Que no temi! m'aconsella...

Que no temi... Oh! y poguer!

Ell pot dirho delirant,

ho puch dir fins jo mateix

es un somni, això es la causa

que no m' hagi casat, cert.

Oh! y jo somnio unas cosas

mes estranyas... la sort es

que ningú pot esoltarlas...

me taneo ab pany; no conech

lo qu' es dormi un pich tranquil

sempre al meu costat lo veig.

Ab quarto no hi tinch cortinas;

son ropatje m' estremec

puig conto que son fantasmas

Del sol a los raigs primers,
que no temi!... si m'acotpo
de cap per no temel... mes
rento soroll y m'esbarro
pensant sempre qu'ha estat ell.
Si acas llampega... Oh! llavoras
temo mes... lo bras de Deu
per castiga' may descança...
y... un llamp! es tant aviat fet...
Dins molts cops rento que m' crida.
"Pere" m' diu.

Aa-

Per-

Pere. (D'abair que essi no se sent.)

Com! que!

Com sempre i res, m' impresiono
pensant sempre qu'ha estat ell.

Nes si un mort podrà evidar-me.

Bah! Vaja, ves, no ha estat ves.

Ma- Pere.

(De baix.)

Per-

Com! De sota terra

si no m'erro heipit la veu...

Oh! ave, si... ja no ho dubto...

estic perdut... no hi ha més...

Vull fugir... mes; com? hont vaje
sempre m' seguirà sa veu.

(La porta de la dreta s'obra.)

Aquesta porta que s'obra...

Oh! si no hi ha dubte, es ell.

Escena 13^a.

Xit y Joseph.

So. = Que tens?

Per. Ah! erats tu? a tempo arribas fugim.

So. Fugim? Y perquè?

Per. Que vols que t' digui, hi sentit desota terra una veu que 'm cridaba.

So. Deipau corre, son manias y res més.

Per. N'estich cert, mira, t'ho juro per mi era ell.

So. No, no era ell.

Per. Guja ho dius, pero jo fujo.

So. Demà.

Per. No, no are maters.

Jos. Recordas lo que vaig dirte
dels diners?

Per. Malehiks diners!

Jos. Poden ser nostres, si esperas...

Per. Fins demà?

Jos. Mes aviat.

Per. Mes... (Impatient.)

Jos. Hem d'esperar que fosch sigui.

Per. Jo no espero ni un moment.

Jos. Vols esposar la jugada?

Per. Qui 'ns priva are? Benim temps,
mentres son dalt que s'arreglan.

¿ No has dit tu qu'es per l'hortet
per hont s'ha d'entra a la mina?

¿No s'hi entra pe'l cobert?

Donchs, mira, un cop signem dintre
ab pany y clau lo tanquem,
nos omplim d'or las butpacas
y fugim avuy mateix.

Jos. Bens raho.

Per

Potsrer si esperessem
fora tant... Pensa Joseph
que tincis pressa per fugir.

Jos. Ho farem avuy mateix.

Obgafa un picot, jo un altre
que ls haurém de menester

(Cada un dispensa un picot.)

Per. Serem ricks.

Jos. Si Deu ho vol.

Pr. do dimontri del diner.

(Se'n van pe'l pro.)

Escena 14^a.

Blanca y Albert.

=

Alb. Ya per fi l'hora s'acosta
per los dos tant desitjada,
aipeca 'l front, vida meua,
ne vull rebreer tos miradas.

Blanca Albert.

Alb. ¿Qu'es aquesta pena
que la pau te roba, Blanca?

Blanca Es qu'Albert l'amor que m'portas

jo no se pas com pagartel.

Ab- Ab amor.

Blanca

Oh! t'aymo molt,
pero m'aymas mes encare.
Quan penso que sola al mon
orfana de pare y mare
; com pot habi estat qui ab mi
hagis fiesat tas miradas!

Ab-

La lley de la Providencia
es sempre justa, even, Blanca,
y la que com tu bona es
mereix massa se estimada

Blanca

Albert.

Ab-

No es hora de penas,
d'alegria l'cor deu batre,

ja qu'any serim d'iposos.

Alb.

Algu ve... En Marti.

Man-

Donchs calla.

Escena 15^a

Dits y Marti (esquerra)

Convidats. (fora.)

=

Mar-

Vosaltres? pavella hermosa!

L'alegria se retrata

en vostres semblants. (per ella

deiparia ma venjansa.)

Alb.

A vos sols ho deurem tot

Man-

Per vos ma dikpa es lograda.

Mor- No'n parlem mes (perquè així
gosan en atormentar-me.)

Man- Gen Ramon?

Mor- (.Ohi) Gen anat,
No't veurà fins a casada,
no se perquè... ca... res-cosas
de son cap. (Ga dit pa'm mata)

Man- (Comprench lo perquè.)

Convidat. (Instint.)

Bon dia.

Mor- Ah! ah! l'hora es arribada
ja no faltan los parents
sols un amic... falta'l batlle...
estrany que's fassi esperar.

Man- És que com l'hora no passa...

Ab- Just...

Mas - Y en Joseph y en Pere?

Saber hont son?

Ab-

Se n' anaban,
quant hem vingut aqui baix...
mes no se ahont.

Mas -

Ya m' estranya...
Els no surten del moli
sens ordre meua... o sens causa...

Ab-

Quant han surtit m' ha semblat
que dujan picots. o

Mas -

Oh! acaba!
Cap hont han anat?

Ab-

No se.

(boca quarts. Mays al senti
lo rellotje.)

Mor- (Oh!) Ne hi fa l'hora s'akansa,
entreu, aneu al altà,
jo en tant guardavé la casa,
En marxa la comitiva.

Abb. Me feu felis. (Desantli la mà.)

Mor- Y tu, Blanca...

(Perquè no's acostà a ell.)

^{després}
(Desantli en la front.)

Abb- Pare...

Mor- Oe. (Desantli.)

(qu'és lo que sento
que lo cor me despedassa.)

(Desantli
a nutri.)

=

195
Escena última.

Pots

(Pe'l pro, per ordre.)

=

Dat. (Sustint.)

Un moment detureus; aquesta boda
no pot portarse avant.

Mari-

(¡Oh Deu!)

Mb.

La causa.

ab quin dret s'oposen... que vos obliga
a deturar la boda?

Pots.

No ho sé encare....

Una denuncia en aquest lloch deu ferse
A mi no mes m'han dit; heu de salvarne
a dos sers qui infelissos van a serne;
deturarem la boda projectada.

y sabreu lo demes... Felip. (Surten mossos.)

(Que passa?)

Ha pogut torna en si? (Ab Pere.)

Mosso.

Yaqui lo portan.

Miven.

(Joseph y Pere portan a Ramon.)

Blan-

Ramon!

Mor-

(¡Mon fill!) (queda abatut.)

Ab-

(No entench ve encave.)

(L'ordre als personatges deu

se l' seguent. Pere Joseph y

convocat al foro porta Dreta.

Albert, Blanca, Ramon, Natlle

y Martí ab l'ordre que l'indica,

de Dreta a esquerra y en

primer Terme.)

Dat. Ramon jura d'un cop que lo que diguis
pura veritat serà.

Blau- (ap a Ram.) (Vers a ton pare....)

Ram- 'Oh!
(Moltas pances, los actors se
miran uns als altres segons
la situació que's troban.)

Dat. Jura d'un cop.

Ram- Juro! (Després d'una pance.)

Dat. Doncas digas.

Blau- (do Judas vas a serme de ta casa.) (ap a Ram.)

Ram- (do Judas jo! y pertu...) (Panson.)

Dat. Ya massa espero.

Ram- Donchs sabreu los presents, (lo cor me falta.)
que'l casament que's va projecta un dia
d'Albert de Monturiol y ma germana

no pot portar-se à cap. (Oh! al pare acuso.)

Blau- Assassinas Namon à lo teu pare

Nam- ; Oh! no!, may! ; no!, no puch! aixe, m'ofego!

Ab- Per pietat.

(Ab Nam.)

Nam-

Ah! ah, ah!

(Dint preses per parlar.)

Blau-

Oh Deu!

Nat-

Ya tardas

Que sabs, digas!

Nam-

Ah, ah!

(Dint preses.)

Blau-

Amparans verge!

(De cap Namon rompen

una rialhada y can

victimes d'un accident.)

Nam-

Ja, ja, ja, ja, ja!

Nat-

Oh!

Blau-
Mar-
Pant-

¡Boig!

¡Oh! (Absantse.)

Miral,

y conta ab la conciencia si no erraba.

(Senyalant a Ramon a qui

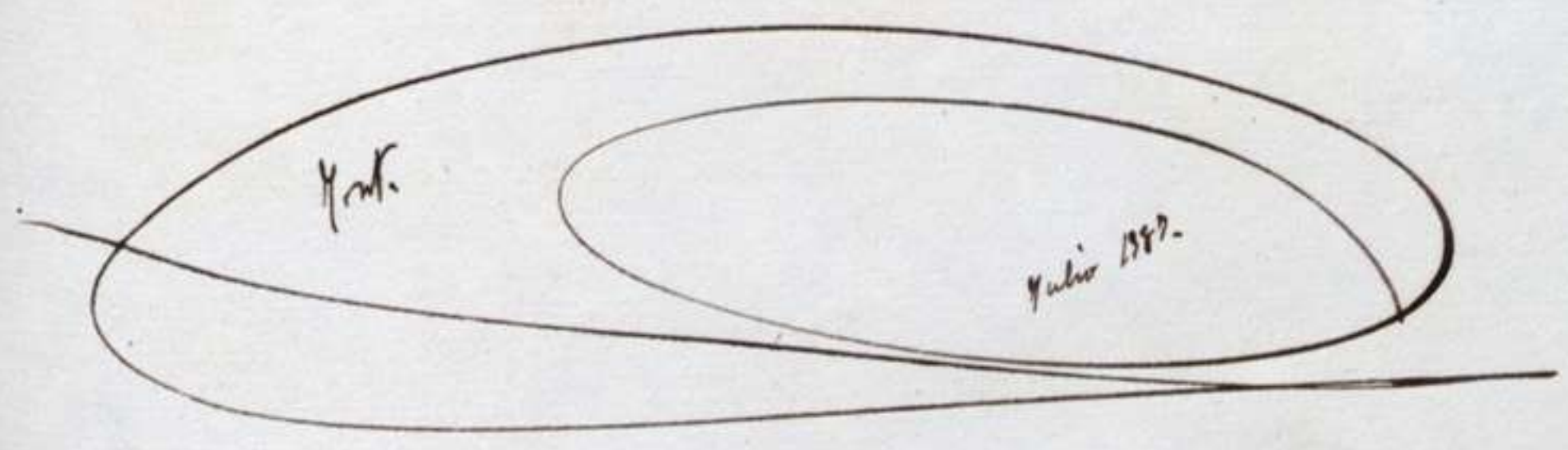
tots sovran. Martí torna

a caure. Cuadro.

Can lo teló.)

=

Fi del segon acte.

1850

1851

1852

1853

1854

1855

Drama en 3 actos
original
de

CLAROR DE LLAMP.

Emili Boix.

Acte tercer.

Handwritten text at the top right, possibly a date or page number.

Handwritten text below the top right, possibly a name or title.

Small handwritten mark or symbol.

Large, faint, diagonal handwritten text on the left side of the page, possibly a name or title.

Large, faint, diagonal handwritten text in the center of the page, possibly a name or title.

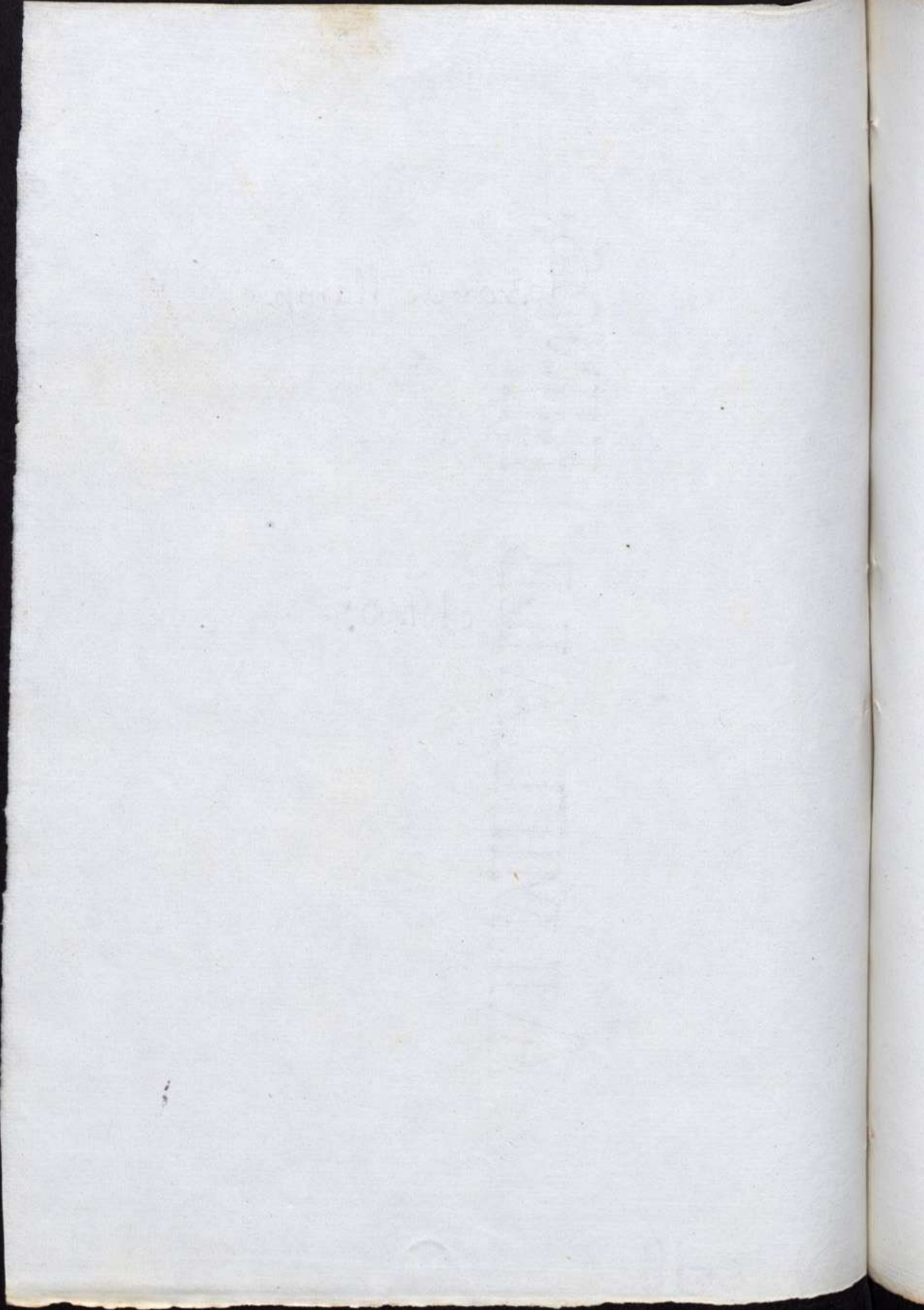
Small handwritten text at the bottom left.

Small handwritten text at the bottom left, below the previous block.

Claror de llamp.

-

Acte 3.

Acte tercer.

Sala de primer pis, dos portas al foro,
 l'una la de pujar. A la dreta, igual
 que a l'esquerra, una finestra y dos
 portas. Cadivas de baqueta, una tau-
 la un armari y en la paret del foro,
 entremity de las portas un quadro
 no molt gran, de San Antoni.
 L'acció se suposa al entrar l'vespre
 del dia que passa l'segon acte. Una
 llumenera entllumena l'escena.

Chateaux

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Chateaux de France

Escena 1ª

Pere.

=

Quantes coses en un dia!
 Tot casualitats, y tot
 ve a recaure en contra nostra
 dins lo temps! Uy! uy! com plou!

(Després d'obrir una finestra)

Ja una nit igual qu'aquella!
 Sempre aquí'n guardo recort!
 Encar sembla que m'hi trovi!
 Dam ferirlos a la clavor
 del llamp y vaig rematarlos
 mentres brumria lo tro

y (Mampar) opa, Mampaga y Trona,

no parís de ferme horror...

Si fins sembla que tremoli...

au... sigas valent! no, no!

Lo qu'és valent ja vull serho

mes... no puch, tinc un mitja por

y may puch lograr que fugi

aquesta cosa que pot

esser que sigui 'l que n' diuen

remordiment... Ay jo 't toch

ave caich en una cosa,

hi he estat tonto com hi ha mon!

Tinc un remey a la mà,

y no l'he usat poch ni molt.

Jo hi sentit qu' aquells que tenen

remordiment, curvan sols
 confessantse del qu'han fet;
 i perque no haig de ferho jo?
 oipó es molt bo: ben nivat;
 un fa un mal y al cap de cop
 se'n penedeix y's confessa,
 y tant tranquil allavors...
 Bah! bah! ho diré a n'en Joseph
 y 'ns confessarem tots dos.

Escena 2ª

Marti y Pere

=

Mart-

Pere, desitjo parlar-te

Pere-

Com volgues.

Uxor. - ¿Estem ben sols?

Vir. - Podem parlar (Després de mirarho.)

Uxor. - Oull que m' diguis
sense que hi falti ni un mot
com va pòquer suchechiv
que trovesseu a'n Ramon.

Vir. - (Des que li deu a aquest home
que'l nabarru a roba'ls dos.)

Uxor. - Abusat.

Vir. - Oh! ja veureu, evam

nostres dos al menjador

quant reparem que hi habian
alli penjats dos picots.

Vos ja sabeu que nosaltres

de malindressats no ho som.

y veient allí las yguas,
 vam dir: portemlas al hort,
 dintre 'l cobert, qu'en allí
 estaràn en lo seuloch.

Dit y fet, las agafem
 y las hi vam dur los dos.

Al ser dintre del cobert

vam senti com un soroll

estranu, que fins va esglayarnos
 ja ho crech! temiam que fos
 per lo molt soroll que feya
 un ànima d'altre mon.

Vam volguer saber lo qui era.

y cavant ab los picots

vam descobrir una trapa.

l'obrim y nos surt en Ramon,
deya un eris, que va esglayantnos
llavors ja ho semblaba boip,
y com que sempre esta oberta
la porta que dona al hort
va entra gent... y va entra'l batlle
que després d'escolta'ls mots
de n Ramon, avans de caure
en lo desmay, tot friso
va entra dintre de la casa
pera deturarho tot.

Del demis, res cal queus digui.
que massa que ho sabien prou.

Mer- (Sort que temps no va tenir
per dirli res mes.) (Se sent un tri.)

Per. Quintro!

Mas. Quina nit mes tempestuosa
s'ha posat a fer de cap.

Per. Després d'un dia tant maco
acabar-se ab llamps y trons

Mas. ¿Y' l batlle?

Per. Se n' ha tornat
cap al poble.

Mas. ¿Ha anat tot sol?

Per. L'acompanyat en Joseph.

Mas. Per fi' no deixava en pau.

Per.

Oh!

si deu ho vol y' l torrent

Mas. ¿Que vols dir?

Per.

De gam a gam.

Deu baixon, no vech que passin.

Mar. Y tornava aquí allavors...

(Sart que res deu inquietarme
jo'l misteri se tant sols
perque en Ramon no recorda
res del que vam dir los dos.)

Ver. - Manien res més!

Mar. Sols que diguis
al Albert que puji.

Ver. Pron.

=

Escena 3^a

Marti.

=

Per la lluyta altre cop de pre-
pararme!

En ma boca altre cop aquella
rialla.

malehida de Judas! Vull ven-
jar-me...

Serà 'l nupcial vestit vostra
mortalla....

Joseph de Monturiol, vas logrà
un dia

ferir mon cor ab ungles ace-
radors.

enmatrimant al ser que mes
volia....

Ma germana seduhint...; Sombras

estranyas.

mes venjansa volem? mes no

es possible,

la Blanca di ma sanch, va

ser sa mare

germana meua... Oh Deu! si es

increible

l'antany que per venjar-me

sento encara?

Y no minusa perres!... ons al

contrari,

me inspira mes valor; no ho

jurí un dia?

Falta a mon jurament fora

desvari.

torna enverà l' camí fora
folia.

Nes me deu deturar, ni l'ig-
nocència

D'eu angel de puresa; lo seu
pare

no respecta en la seva igeon-
tinència

ni l'infantil puresa de sa
mare.

No'm deturi Kampoch de ma
germana

la sombra qu'entot veig y

que per ella

compasno, compasno sols me

Demanda que l'home donat

l'hent; es ma sanch! ta sanch!

No era t'estrella

darla, per venjar l'honra il!

trajada

fins a que no'n quedés gota

en las venas?

Donchs que 'l fa ore lo darla

barrjada

ab la del que causa totas las

penas!

Joseph de Monturiol, Dos volums

vas ferne.

ab ta mort lo primer prou vas

copiarls!

ave ton regon erim venjat va
à zerve....

Honra per honra! aipis vull jo
venjarlo.

Escena 4^a.

Albert Marti.

Alb. Marti m'heu demanat?

Mart. Si no fa
gaire.

puig parlarte desitjo; l' que haig

de dirte

es de molt interes pe l' cor d'un

pare.

Mb- Digueu donchs.

ellav- De'n Namon vull
que tu'm diguis

¿que t sembla lo fatal estat que
's troba?

¿Creus tu qu'es inenervable sa
follia?

Mb- Una emocio que senti pot en-
ravra

los homes provavem per fer
que sigui

sa curació mes rápida.

(En lo moment que ellav

sal qu'es envale experimenta

alegrin si be sentia que

no emi a les loyada se em-

jausa. Du teniru aipò pre-

sent per unavent lo sentit

de las preguntas.)

Mas-

que ho vulgor

lo Genyor..

Mb.

Hlo voldrà.

Mas-

Pres de sentinte

ha fugit lo veel qu'amena.

ssabor

per esclatà d'una volta l'oneu.

risme

que a la fossa per fi te de

portarme...

potser serà molt prompte!

Mt-

Dipos manias

heu de fer lo possible perquè
fugim.

Mt-

Ho tuch la mort aquí mes

ans que vinga

lo jorn de que nos fets donqui

al cel compte

veurens casats de cor sera ma

ditpa

que a vosaltres no te de detu

rause

la follia del fill sino uns

quants dias.

Mt- Ah! Marti! be saben que ma

esperansa

cifraba en ella sols y que ma
vida

per ella haquera Dat... que res

me feya

que de pares ignoants ne fos
filla....

do nom de Monturiol ja li bas-
taba.

Mm- Del nom de Monturiol ella es
digne.

ds- Pero no se perquè la meua
pensa

s'esforça en ferhi habi no se
que horrible

entre nosaltres dos: alguna
cosa

per força hi te d'haver y mi
intimida

puig tant cruel ha de ser, que
voa matarme

la rahó de'n Ramon avants

de Tirba.

Mor. Que vols que hi pugui haver?

Bus cas fas ave

de los mots del meu fill...

¿Qu no l'estimas?

Mor. Com s'estima no mes la pri-

mer volta.

Mor. Que farías per ella?

Mb.

Dar ma vida.

Mb.-

Llavors, Albert, los teus recels

allunya

y pensa que los mots qu'abair

va dir-me

lo meu fill, es perquè com tu

l'adora

y al veure ja arribat per ell

l'horrible

moment de separarse per sempre

pre

de prompte ja va caure en la

folia

que ni jo ni ningú vam

prevenir

y va di... l que va di; que vols
que siga
si no es lo que jo t' dich?

Alb.

Sols una cosa
pot fer d'ei casament un
impossible
y no la temo, no! si no pot
esser

Del assesi del pare ella ser
filla.

Mav- No! això si que no!

Alb.

Fill es d'un
somni.

lo dubte malehit qu'aquí
dins mina.

D'un somni de la Blanca.

Mor.

No, no teniu.

Lo pare d'ella y l'heu tant se
volian.

que dos amichs millors al mon
no's Kroban.

Mb.

Allavoras Marti vos coneixian
al pare de la Blanca.

Mor.

Y m'ho callava
perque jo vaig jurar may ni
un mot d'irne...

¡Son pare l'assessi! Molt al
contrari.

Mb.

Es cert, so un insensat! Sob vos
lo dia

podem designar.

Mar-

Bochs lo diumenge.

Ab.

Gracias Marti.

Mar-

Dés, dona tal noticia
à la Blanca.

Ab.

Dech ferho com mes prompt
millor.

Mar-

Si tornaras aipis la Dilpa.

Ab.

fins demà. (En on 1^a Directa.)

Mar-

fins demà.

Esena 5^a

Marti.

=

Vés; ves incaute,
 la presa 'm venja a mi, l'infern
 lo guia.

Apressemennos donchs lo plan
 que porto.

per forsa ha d'èixir be; pero de
 quina

persona tinch de valdrem pera
 dirlos,

per si acas aus des compte de
 ma vida.

que son germans. Ya se! d'un
 dels dos mossos,

d'en Joseph més aviat; a mi
 lo lliga

lo erim qu'ells en mal hora
van comèter,

per si acas per allò que no se
explica,

que los crèduls ne diuen ho
videncia

ho descubris avans... oh.

(Receptive unadun)

Paper... tinta,
en ma cambra n'hi tinch...
los dos de lletra
no'n saben ni un borrall...
un plech qu'ho diga
esto que'm basta a mi y un
que'ls ho dongui.

Y... si no lo dignes res... Maors
vivan

felississimament en sa Desgracia
y no es venjansa aipò qu'es
Dals la Tikpa.

Que los donqui en Joseph, si jo
ovans moro...

lo plech; a escriurel vaig; pres,
l'aneuisme
si m' avrenca d'un cop eipa
epistencia.

per sempre benehit, benehit
siga.

(Genoa & enigma.)

Escena 6^a

Pere y Joseph.

=

Pere. Vaja home, veus, ja estem sols.

Jos. Es que ningú pot senti
lo que sols a tu puch di.

Pere. May millor qu'ave; que vols?

Jos. Lo Patlle es aquí.

Pere. Ya ho sé

home si l'he vist entrar

Jos. Y'ls altres dos?

Pere. Vols callar?

l'un ha dit qu'es traginer.

Jos. Donchs en aquí esta l'enredo.

no estraginem ni pages;
es un del somatent.

Pen. ¡Ho es!

Donchs ja podem resà l'eredo.

Jos. No es mal fet que sempre probi
los de justícia?

Jos. M'fa esglay!

Estem perduts!

Pen. Perduts ray!

Lo que jo temo es que us trovi!

Jos. Y ave aqui s'han hospedat
ab l'escusa que 'l torrent
baixa ple. y no pot la gent
passar al altre costat

y, fa poch que 'l Batlle y jo
l'hem passat per na' a buscarlos.

Per. ¿Y no has sabut afegarlos?

Jos. No podia ferho!

Per.

¿No?

Jos. Eran tres?

Per.

Naturalment.

Jos. Y després cap culpa hi tenen.

Per. Mes, peyor sentse mal venen.

Jos. No a nosaltres.

Per.

¿Com s'entent?

Jos. Do fet que 'l Batlle ospita
nos es lo del mort.

Per.

Ah! respiro.

Jos.

Es l'altre.

Per- i quin? ja pots dirho.

Jos- id'altre? dirte s'ecessita?

Per- Ya veuvas no entench ni un mot

Jos- do de sa germana.

Per- Ca!

Jos- Donchs ell sab sense dubta
com mori.

Per- Pero...

Jos- Ho sab tot.

Per- Va caure al rech...

Jos- Van tirar-la.

Per- Si, pero esto qu'hem de di.
va caure al rech, va mori,
y despres van enterrar-la.

Jos- Si pregunta.

Per-

Mi ha l'collar.

No vam queda pe'l que fos
en que, ni estant sols los dos.
D'aquest fet may envahonar?
Si en Martí arriba a saber
que vam veure qui al mal
va dur la Blanca.

To-

Oh! si! si!

Lu- Toram perduts perquè ell...; Uh!

(Dona a comprendre que'l

faria perdre, d'Uh, es

pregunta a n'en Toraph

si l'entent.)

pensant que sabem qui al vech
tira a sa germana...

Jo-

Calla!

Per-

Nos valdria la mortalla.

Jo-

Y fins ne tinc pò. (llanques...)

Per-

Un llanquech.

Jo-

Tot nos ve à donar trapell
augmentant nostra mania

Per-

Un llanquech... com aquell dia

Jo-

Y un tro també com aquell.

Per-

Be'n recordas?

Jo-

Si, tal cosa

may me fuig del pensament
donantme sempre torment....

Per-

Feya una nit horrorosa

Jo-

Oh! sí! Una nit qu'espantava
d'espay pel tro tremolava

Del vent soia l' remor

y lo llamp enllumenava

la plana ab falsa claror:

Nosaltres dins del molí

mity morts de pret y d'espant

creyans a trauca or Martí....

(Nos vian quedat aquí

a sa germana vetllant.)

Ve'l vent va se'l balcó obert

y al anà a tanca'l balcó.

Com si fos una ilusió

vam veure lo que per cert

ha estat nostra perdició.

En Montuxiol portava

a la Blanca y l'esperava

la germana d'en Martí,
 y quant ningú s'ho pensaba
 ni se d'ahont va nrti,
 en Martí s'aparesque
 foll d'ira y rabia... no se
 que'ls debia habé escoltat...
 d'eeo de la tempestat
 no'ns va deipar senti be.

En Monturiol s'escaipa
 deipant la noyeta alla
 sobre l'herba abandonada...
 ni el ploer podia avançar.
 A sa germana esglayada
 lo nostromo ab forts abraços
 va estrenyer contra son cor

fol·l d'ira ó be fol·l d'amor
lo cert que al descloure'ls brassos
sa germana havia mort
Atlavoras ell tapantse
los ulls per no veure allò
de que fou causa cegantse
va caure en terra escapantse
d'ell una maledicció.

Lo llamp lo plà enllumenava
l'espay pe'l tró tremolava...
del vent s'ovia lo remor

y la pluja fresquejaba
de son front l'ardenta mor.

En si al últim va tornar.

La morta al vech va tirar.

per borrar el rastre del crim.
 (com nos pot fe assassinar
 per por que no l' descubrim.)
 va a la noya reculli
 que a la fi va esclata ab plor
 y besantla ab frenesi.
 esclama: has nat per sufrir!
 ho vol la teva Dissort.
 Un altre maledicció
 va escaparse de son llavi.
 va sentirs mes fort lo tro
 com si volgués lo senyor
 recordarli eix altre agravi;
 y per ser mes horrorós
 de mare va eixir lo Segre,

va brillà un llamp espantós,
després va quedar l'cel negre
com la consciència dels Dós.

Per- Y com lo crim es un mal
lo mal vam encomenarnos
sentat aquí va manarnos
que desen lo cop mortal.
à n'en Monturiol.

Jo- Tot juntat
ve à darnos sempre torment.

Per- Sabo qui es? Lo remordiment,
fins avuy no hi he pensat.

Jo- Qui es lo jutje que Don Deu
al que un crim sob ocultar;

Per- Mes per pogue'l Desterra

219

tinch un medi

1ra. Millo 'l meu

1ra. Millo que 'l meu home no.

Si de fe no costa rē...

tant si vob com no'l farei,

vull confessar, si renyo.

2da. Oby de tu! si levim aqueix

sab algu a mes de nosaltres,

1ra. Confessa no es dirho als altres

home, es dirho a deu mateix,

llavors, si'n forem d'honrats

vaja penho seus recel...

mirra, fins nixem al cel.

2da. Ola forca condemnats.

No, no, lo medi es lo vi,

es provat a la evidència.

ter. Es ofegar la consciència

ab vi lo que 'm veus a di

to. ¡Mira veus! Dins del armari

tenim lo que falta 'm fa

Prent un got de pressa.

ter-

Ca!

Yo beure vi!

to-

Del contrari

sempre igual torment tindran...

Deués sa sombra per tot.

Dahi creume a mi agafa un got.

ter-

No! may! no'm convencerás.

Yo vaig fer un jurament

de no beure vi, si vols

beuren, beune tu tant zols.

Jo. Y tu?

Per- ayqua... un pich ardent.

Jo. do que vulgar, pero aviat.

Per- et qui n'hi ha en la ampolla aquesta
lma en aqui per la festa.

qu'ayqua poll se us ha tornat.

Jo. Dona,

Per. Ben!

Jo. *(Després d'interval prenat un got de)*

Be.

Per- etre jo.

per calma l nequit aquest. (ben.)

¿Sabs que ja no fa tant fret?

fins sembla qu'entri en calor.

Jo. - Mes ave hi penso.

Per. - ¿Que hi ha?

Jo. - Penso que'l batlle es aquí.
y si per l'esperit de vi
algun mot nos fes saltar...

Per. - Oh! en Dormint no parlarem.

Jo. - Bens raho, bebem mes encare

Per. - Ah!

Mor. (Justini). - Joseph vull parlar-te

Jo. - ¿ebre?

Mor. - Si, pero aviat estarem.

Per. - Daig a bañar: ves de bañar (Ap. a Joseph)

perque has de beure com jo.

Jo. - Ya beure, no tingas po. (Ap. a Per.)

Per. - Ya'n tornarem a parlar. (Ad Joseph)

(Gimoi pro. etc.)

Escena 9ª
Marti y Joseph.

=

Mari. Joseph seu.

To. Y escolto a mes.

Mari. Bonny m'has notificat
que 'ls Dos heu determinat
deixa aquest poble.

To. Certes.

Mari. Y m'hi negat eix mati
à Dause 'l que us adurdaba,
perque encor necessitava

qu'estiguesen prop de mi.

To - (En que vindrà a parà aipo)

Ells - Mes com veig que no t'inch dret
després del servey qu'heu fet
a fe cap oposició;

y com que lo que jo vuy
ho poden fer a tot hora,

tant sent aquí com a fora,

ja son diues desd'any.

To - Mercè qu'us agrahirem

Ells - Corrent y ja pots conta
veyas quant se us te da.

y even que no renyirem.

To - Ya saben que no m'agrada;
avial estava contat.

crech qui' era l'emparoulat
pepanta lliures l'anyada...
ne fa vint que no' us paguen.

Mor. Vint anys. (Com si recordés la mort
de'n Monturiol)

Jo. Si n'estich segü,
mil dos centos a cada lu.
son las lliuras que deuen

Mor. Ya mes us dech lo d'allo'...

Jo. D'allo' n'us volen, se un plé
ni'n parlen mes.

Mor. Está bé,

pero com vull premians jo
altres reserves que m'heu fet,
us vull doblar lo que us degü.

y marpen hont no hos conequi
ningu.

Jo. Seren satisfet.

Mari. Bipo es vostre, tot es or.

(Dante algun castigo.)

preneulo y ja estem en pau

Jo. No no deu massa.

Mari. Qu'haig de dans,

Jo. Pero...

Mari. Us lo dono de cor.

Ya mes com que jo ja se
que'l mal que tinch la morterida
puig no tinch ni un any de vida
hi pensat Dause un papè
en que jo faig confessio

D'haver estat l'assessi,
 jo sols del que va morir.
 a vostres mans, mes d'aipò
 no'n fessen us desseguida;
 assegureuse prime
 que jo ja hagi mort, perquè
 us hi anivia la vida.

Dintre un any haviu d'enviarlo,
 si jo no visch, al Albert;
 llavors tots creuant de cert
 que jo tant sols vaig matarlo,
 y ningú sospitarà
 de vosaltres, mes pensen
 que si ens algu ó altre l'heu
 si a mi'm pest, també us perdrà.

So. Deu mel y queden regu
que ni en Vere ho sabra may.

ellav. Obi en Vere pots dirli, ell ray
te tant interes com tu
y com podria succehi
que la mort te sorprendes
ell no sabria may mes
que sa salvacio es aqui.

(Una tret implech y
li dona.)

So. Gracias.

ellav. Dema heu de marpa

So. Si convingues desseguida.

ellav. Deu te conservi la vida.

(un any al menys.) Fins dema.

(anunciando.)

Jo. Als ne aneu?

Mar.

Ya s'ha fet nit
 y molt fa qu'estich llevat.
 y ab los trastorns qu'han passat...
 Edeu. Estich molt rendit.

Escena 8ª

Joseph.

=

Obqui va la salvació
 nostre... Venrem de guardarla
 ahont ningú pugui trobarla
 que no pot ser la perdició.

Oh! que diantre es lo que m' passa.
sembla que'l cap se'm abrasi.
Oh! Deu vulga que no ho fassi
lo que m' begut... no era massa
mes no estanthi acostumat
podria esser... y si caigues
y aquest paper se'm troves
perdut estavia aviat...

Oh! Da un pas hem de pensarhi
porto a sobre l'escot meu.
y m' sembla que es una creu
y l'hagi de Deu al Calvari.

(Pausa.)

obre al meu quarto, y tancar-me,

(Ami si res pogues aturar)

pregunta que alingi fet

mestres inert.)

Y si'l Batlla 'm vol parla
un mot que 'm puga escapa
pot sospitar y registrar-me...

En lloch segur amagat!...

¡mes ahont? aquí porto or.

y sembla que'l meu tresor
sigui aquest paper firmat.
Ahont lo podria tenir...

(Ohra pertot y' sí fipa

al lloc d'Antonio)

Ah! Darrera d'aquet sant!
Obqui no me'l trobaran
y... posemfi prompte, sí.

Sembla que hi arribaré
ab la cadira... Si, aviat!

(Despenja'l quadro enfilant
en una cadira.)

Oh! ja! ja està despenjat.
Trayem la fusta primer.

(Ébb un ganivet que
trecen ab la fusta de detras.)

La tela hi està enganxada...
això del temps que farà
que no hi han posat la mà.

(La tela l'hi don seguint
ab la fusta. La desenyan-
pa y entre la tela y
la fusta hi colen la corda.)

Clasemla un altre vegada (Ho/ol)

ore no mes cal penjarlo

y com si res haques fet

confio ab lo sant aquet

que ningun podra trobarlo.

Eh. ; bormenti? qu'es aipo?

lo cap me bull... que pot ser?

pero diantre... estich seri....

lo que tinch no mes es por.

Blau-(diss) Albert, Albert! (L'enfila)

Lo- Redimoni!

que no'm vegin enfilat.

(Daija molt depressa després de penjarlo quados. La tela ha quedat penda al revés dintre l'quadro, es a dir

lo sant cap per vall Lluçanès,

oïa una pintura antigua

de les que tenen lo fondo absurd.)

Sort qu'ha aviat ha estat penjat
Ya m'ha valgut Sant Antoni.

(Llençol precipitat per la d'
 esquerra.)

Escena 9ª

Blanca, Albert, després Pere.

=

Alb -

(Com si continuassin una
 conversació.)

No'ns hem de despedir encara
per avuy, ans que hem retirat,

permetras qu'altre cop miri
 las dos rosas de ta cara.

Aben donchs fins molt aviat
 Olla- Iabs qu' aqui t'espero ansiosa
 ta mirada 'm fa ditposa
 y'm plau l'està a ton costat.

Olla- Ola. (Intim.)

Olla- Ya torno a pujar. (Ten en foto dreta)

Olla- Qu'has vist en Joseph? respon.

Olla- Yo no!

Olla- Ah! revatua'l mon!

que s'ha fos me fa pensar
 que t'faig nosa!

Olla- Per mi gens.

Olla- Llavors l'esperare aqui.

Ha un pret que no's pot sufrir.

abaix fa petà ls dents. (Assentintse)

Mam. Entre tant jo brodaré. (Ten un bumbo

z'è para a para a broda...)

Pet. Jo m' posaré a cavila.

Crech qu' allò ja m' fa parlar

un pic mes del que m' coneix.

Tancat boca, y... (mira Blanca! Broda broda,

aixis estarem callats

y no direm disbarats...

Que rediantre! Bot me roda...

Pero es ilusió no més!

y com comprench que no's mou

es qu' estich zere. Oh! prou, prou.

(ell'ha pet callat z'è l'èd al)

(l'quadro.)

Y mirer lo beure qu'es;

kinch totlo coneixement

y aquest sant que'm consta a mi

qu'està be, mirantlo aipè

sembla qu'està malament.

Notzer mirantlo d'aprop, (y'hi acenta.)

sembla que no's mou per aere...

Ya es una cosa ben rara!

'Potsi de l'un y altre cop...

No! ca!) Blanca, potzer tu.

veyas contempla aquest sant

Es al revés?

Blanca-

Si.

Per-

Endavant!

aquí hi han bruïpas, segur,
elles las treurem no hi ha més.

Blau- ¿Que vols dir?

Per- De las Desgracias
que us plouhen, Deime las gracias
à n' aquest sont al revés.
Una bruïpa l'ha tombat

Blau- Oh!

Per- No l'espantis per pò.
Alperis mei de debó
y aviat estará arreglat.

(L'enfila a la cadira,
despenja el quadro.)

Blau- ¿Que fas?

Per- Lo que tinc de fer.

Dona, aquest zant que patia
estich cert que no podia
tal com es respirar bé.

Alm. - Rosal bé.

Per. - Casualitat.

(Veient lo ganivet que s'ha descurt
dat en Joseph sobre la taula)

Me donaba molta feyna
lo ferho sense cap cura,
mes veig que s'ha descurtat
en Joseph lo ganivet.

Després lo revey que m'fa.

(Correu a tremar la porta de
detrás lo quindó.)

Deus! Dona, veus! Be, ja està.

(Troba la carta)
Una carta? qui l'ha fet?

Deuenen res las oracions
de la bruixa.

Blan- Que dius? que?

Ver- Res, que hi he trobat un papè.

Blan- Donc.

Ver- Ca! no estiguis per rahons.

Crementlo.

Blan- Donant.

Ver- Ho!

Blan- Si.

Ver- Mira ja t'hi aïrat.

Blan- Oh!

(Li dona y ella l'hegeix)

(Desmayantro després de llegir)

1er.

Diavle! J'ha desmayat.

que podia ser de boi!

Marti, Joseph, ahont seran?

Escena 10^a

Mis y Joseph.

(Qu' al sortir en lo quadro sobre

la taula y el papé a las manos de

=

Blanca.)

2o.

Oh! qu'has fet nos has perdut!

Sort que a temps hi habem sigut

(Dren lo papé de Blanca y el quadro

y coloca lo quadro ben pront en

la paret, molt ràpid.)

1er.

Com!

So- Creuà que somniant...

~~So-~~ Sort que l'aire de la nit
m'ha refet... si no us perdia.

Per- Pro en eix paper que hi havia?

So- Deya tot lo sucrechil,

Per- Comi!

So- Obusantze 'n ellartí

Per- Y ave?

So- Obre retornemla.

Temla obrà aixó y deixemla.

(Una ampalleta que ha

Arat del muni.)

Obixó aviat fa torna en sí.

Per- Y nosaltres?

So- Al moment.

y sense esperà demà
hem de fugi.

Per- , Vols calla!
plovent així!

Jo- així plovent.

Per- Calla.

Jo- ¿que vols?

Per- Borna en sí.

Jo- que no us vegi aquí a los dos,
y depressa, pel que s'os.
prepara'pense per fugi.

(Blanca torna en sí notant el paper,

Dubte entre si matança si ho

qu'ha llegit es un somni,

mes convencentur de la realitat

(Dint l'escena següent)

Escena II.

Blanca.

=

No dubto, somni no ha estat
jaze quina es la barrera
que s'oposa absanya fera
a nostre amor desditpat.
No'ns podem jamay unir!
som germans, sort miserable!
pero en que hi estat culpable
per castigarmi' deu així
Oull dubtar... així no ho Deu fer.

aiò encare no es provat.

no he llegit, mes no es vitat,

oi no pot, si no pot ser.

Dull trobar una esperança

Substantho, trista de mi.

que tinch presents de'n Martí

los ensonnis de venjança.

Pobre Albert! Per nostres mals

també morirà de pena...

Sanch ets are la cadena

que'm lligas com criminals,

Nos lligas, perquè jamoy

poquem de tu deslliurarnos.

¡Qui en lo mon podrà salvarnos?

La mort! la mort! sento esglay.

pe'l Albert, ell al saberho
pot fins mortars... Oh per mi
no sabrà res... ell aquí
vull fugir y no se com ferho!

Escena 12^a.

Blanca y Albert.

=

Alb. Blanca!

Blan- Desten!

Alb- Oh! que 't passa!

que tens? Estàs tremolosa.

(Después de haberse agitado por la

mir)

Alb- Obipó es esglay.

Blan- No, no es cosa...

Deipam... (eby! la sanch se'm glassa.)

Alb- Qu'ha passat? Digas....

Blan- No puch.

(De cup per una ida din.)

Obborreipme.

Alb- Que has dit ave?

Blan- Deipam, et a temps encare.

Alb- Que t' deipi?

Blan- (Obqui la mort Duch.)

Oblidam, si t' enganyaba.

Noso digne de tu, Albert.

Alb- Blanca, no!

Blan- Si, Albert es cert.

no t'aymo, si un no t'guardaba,
Quant Albert he conegut
lo que vals... No ho conecpia,
jo ignorava l' que valia
ton noble cor... Y has pogut
a l'orfaneta estimar
qu'en amor sols no es ditposa
Albert, tu, que per esposa
rica dama pots trovar,
Lo que 'o fa al insecte riu,
que al àliga envaja, fès,
despreciam, que may més
per mi tornis al moli.
y ja que la teva ditpa
desitjava tropezar,

fes lo que ab la vibra s' fa

perque no piqui's trepitja.

Ab. oli no pot se, no pot se

yo t' aymo, vull ser ditpo's

Bla. Albert, la ditpa dels dos

es p' separarnos priue.

Ab. Ser meua' qui mei desitja'

tu ets lo meu sol Blanca bella

Bla. Sol, per apagar la estrella

Albert de la teua ditpa.

Creume, aborreirme, perque

so digne de se oborruda.

Ab. Digna ets de darte la vida.

May olvidarte podre.

Bla. Flavors tenne percent

que no podre may ser teva.
y... ah!

no pot contenir-se y plora!
Alb. Ploras, Blanca meva.

(De copys Blanca's refa y dia)
Ola t'aborreixo!

Aquet queda colconadat
y ella s'enva merca
la vora de la porta es-
querra del poro, se giva
a Albert sense que ell
la vegi. y desfentse en
pla si n' despedeix
dient

Adieu, Albert!

Escena 103.

Albet.

Alb. - M'aborreix! oh que serà?
 si serà lo que temia!
 filla del que feu un dia
 a lo meu pare matà.
 Segons mi havia explicat
 per un somni ho sospitava.
 y era, que mi ocultava
 la fatal realitat.
 ¿que haig de fe! deipà'l moli
 pera sempre... Ah! ma vejanra
 i estrella aquí. Ni esperança

de trobà al vil assessi,
puig venjant me del malvat
ma venjanra arriba a niella.
cuyi ho vol la meva estrella
cuyi no disposa'l meu fat.
Mei no! vaig fer jurament
de venjar a lo meu pare
y no truch de cumplir, encare
que al ferho in causi torment
Però nostre sauch mi
ab la del vil, no pot ser.
aus que ferho, morirè.
Pare, esteu content de mi?

(seu va)

Escena 15.

Pere Joseph.

=

Per. Au, ja podem tirá avant
deixem per sempre'l molí.

Jo. Oh!

Per. trich por, vet ho aquí.

Jo. L'aigua que us está voltant.
(anant a la finestra)

Per. La riera!

Jo. Y nos pot passar,
ab l'aigua que porta'l riu.

Per. Nos agafarant del riu
sense que noquém vola'.

(amitat)

No veus en la fosquetat
com una sombra severa
que de la venjanza espera
l'hora que pot si ha sonat?
No veus!

En. Deliras pot ser.

Per De por molt facil seria

En. No es pot perdre ta mania...

Per Ya veurais, no se que fer.

En. Retirat.

Per tinc por, no, no.

veus? sempre t tinc al devant.
I no puch dormir-me, quant
me persegueix la visio.

So Calla,

Per Perdo!

So No 's perdrai.

Orem (qui riu diu)

ja! ja! ja!

Per Bru!

So (quina idea!)

deixat d'aquesta talseya

Oeu.

Per No!

(horror al veure'l vi y
retrocideix)

So Oeu!

Per No!... ja veurais...

; No varem fe' jurament

de no beuver mes vi.

En.

Es qui are ~~convè~~

convè.

Per

Convè?

En.

Ji, para!

Per.

No, no vull!

En.

Cuyta al moment!

Per

Vols di que convè?

En.

Si, així

no veuràs l'expectre aquet.

Per.

Home, beben a galet.

En.

eb got.

Per

Ben també.

En.

Jo....

Per.

Si.

Jo. beu mes ti...

Per. y tu? Donchs apa.

(benent)

ohi. ja entendi lo que tu volh
que perdi l' seny

Jo. chiqó sols.

Per Pero si nu mot us escapa--

Jo. Bebem fins que dormirem

Per tu també.

Jo. també.

Per (Donchs tira!

Jo. te. (onyllint lo got)

Per Posau mes.

Jo. te.

Per Ues mira

que te in quedi.

Ger.

Veu? bebeiu.

Per.

(van scoband se (vi))

Se nu secret... aipecat.

Go

oh!

Per

Aipecat, no t pots alzar!

Deu, aiyo l' reforcava.

Go

oh! si, si,

(apurant lo van)

Per

Que tal, es bo?

Donchs se nu secret.. te l' diré!

aqui una boda vol fese

que a la fi naurá de desfese..

Si l' Albert sapigués. —

Alb.

(- que?)

Escena 16.

Dits Albert lugo Marti.

Per. Qui que fora divertit?
quina bromma que fariam.
no t sembla que callariam
si tinguessem or!

Alb. (qui han dit?)

Per. ja! ja! ja! Si jo in tingues
quin vi beiriam!

Jo. Oh! si!

Per. Josephi, creu, n' hem de teui,
sense l' or l' nome no es res.

Mar.

(sortint dormint y

en complet estat de no-
neambulisme.

To us ne daré, us ne daré
mes veujeune

Alb (oh!))

Zor. si?

Per Or bo?

Mar ferir sense compassio

(com si somies per ell)

y mia jerra no ompliré.

Heu de ferir a n' Monturiol

que a ma germana ha seduit.

Vull veujança!

Ab. (que hi sentit!)

Mar La Blanca li es filla... m' dol

per ella sols, per son pare
Abt. germani. --

Mar. tenui cyras?

Zor. Si.

Mar. tenui, mireudo, es alli.

feriu! feriu! es temps avo.

Per Anem!

Zor. Si.

Abt. Que acabiu ja
ab ma vida l'cel los porta.

He dieu perquè t. morren
se dirigeixen cap a ell
pensant qui es son pare

Mar. Venjen ma germana morta!

Abt. Sent germani ve in fa espira.

Lo morton vomejant avibus
fin alla tant u l' Albert y
van a ferulo al crit d'alto
en lo moment se sent un trió
fort que ls fa retrocedi se-
gon marca l' dialecte.

Per Alto!

Alb feriu. (mesentent lo rit.)

Per. oh! (pel trió)

Go. quiu tro.!

esperantat pero dominat

per la brachura

Per y l' llamps! ara fei l' llamps.

Alb feriu, que us detura!

Per. Ha exít de la sepultura

per nosaltres.

En.

oh!

un tros mes fort.

Per

Perdó! - - -

se van reculant fins

que troban la porta

y desayarseixen,

los tres van seguint.

Escena 17.

Albert, Martí aviat lo Batlle.

=

Ab. Acaben!

Mart. Cobart,!

(corrent en una cadira)

Ab. Deu vol

que pugui veujarme encare
del assesi del teu pare.

Sols me quedaba eix consol.

L'unic goig que m'liga al nou
es aquest y'l puch lograr.

Si, qui impedir-me podrà...?

Dat. Albert.

(de la porta)

Alb. A n'ell corresponent.

Aqui us entrego al malvat,
al assesi del meu pare.

Dat. Que dius!

Alb. En un somni are
ell mateix i ha delatat.

Dat. Serà cert!

2420
Alb.

y per ell se

que la Blanca ni es germana.

Dat Pero la justícia humana

del que dius proves no té.

Alb. Oh!

Dat. Crech que'l que dius es cert

mes per fer la acusació

faltan proves.

Alb

Veritat, oh!

Dat.

y res podem fer obbet.

Alb

La providencia un casu
nos dona pe'l crim trova

Dat

Lo sabrem aprofitar,
pero deipen obra a mi.

¿ No tem lo plech de ton pare?

Alb. Lo guardo aquí prop del cor.
Dat Quant despertí, seus tenor
pot obrir lo plech.

(Albet va nu despertant)

No encara.

Donau temps, que jo d'allí
ab dos mes, segons que fassi
observi tot^{lo} que passi,
y jutjem al assessi.

(en ve)

Escena 18.

Albet y Marti.

Alb.

(Observant a Marti y

trayentse'l plech un
moment de pausa)

Ma venjanra es aigo, ho se.

(pel plech)

Venjanra el pare in demana!
despri, la justicia humana
fassi lo que degui fer.

(desquita a Marti)

Marti, desperteu.

Mar.

Mont soch?

despertant

que in passa? Albert --

Alb.

Si, que alcansa

que t' hora de la venjanra
per ell brilli diu de poch.

Mar

No t' entench.

Alb.

Vostre devari

na descubert l'assesi
de mon pare.

Mau

que diu?

Alb.

Si

fiu esborrona il pensarli!
No content eu ferl mata
neu bucat per los seu fill
de deshonra nil perills
per lo vostre odi saciar.

Mau

Albert!

Alb.

Lo avuy la vengansa
que ve a epigiu, homicida
compte estre de vutra vida
y a pendrem tota esperansa.
Aqui porto de mon pare

la venjança, si, es per vos,
 llegiu, al home alceu
 que in feu matar" llegiu are.

Mar. No, no vull.

Alb. llegiuho si,
 es l'ultima voluntat
 de mon pare, es decretat
 que'l llegisipi l'assessi.

Mar. Oh!

(Los detalls se confian al
 Director de escena y al
 actor)

Alb. Per vostre desventura
 Uetra per Uetra no fareu,
 gota a gota apuravau

lo calis de la amargura.

Man. Oh! Deu!.....

(va a llegir y lleuà
l' paper)

No puch!

Abb.

Donchs jò si.

(callint lo plech)

" Creyèu que fou deshonrada
votra germana per mi
yeipa supita malvada
us ha fet tornà excessi.
Pols volia ser venjat,
vos mabiau deshonrat
à ma germana esperansa
ebra sabreu ma venjansa
cluta à cap sense pietat.

245
No habent me pogut veijan
prei de nul mediu probar
en l'honor vostre, vaig dir
tot lo que ocult van sentir
perque ho ereguesseu: l'etjar
l'hora de vostra arribada
me feu saber al bucans.
ai ma germana estimada
vaig matar per deshonrada;
vo heu mort la vostra, en pau,
y ave per etmatzinar
votra existencia... sabreu.
la noya que vaig portar
es filla vostra, y de la
que deshonra lo nom meu!

Alb. Filla vòtre! dubto encara!

Ma. S' ha vint may mei mala

Alb. (Oh) entre mon ^{estrella!} amor y l' d' ella
hesunt lo crim del seu pare.

Ma. Albert, per mi no vull res;

per ella jo t prego, escolta
oume per derrera volta

no in perdoni, no ho vull! mes

la Blanca quant mori jo

queda sola, en Ramon boig,

no in nequi donchs aquet goig

l' estimas, ten lo cor bo,

carat ab ella deuia,

no li fassin paga encare

lo crim malchit de son pare ~

Jo prompte dech expira.
Confessari, seu rogor
en mar gallar, quan succeli.
sota un home que va a morir. -

Ullant ab lo remordint

Blanca!

No!

Nam:
Alb

Tenu!

Horror!

Excena 19.

Diti Ramon.

(que mata a Blanca morta
en un bras i ell at' bi)

Man Morta!

Alb.

Polsè en sa locura. . .

quant una me a

Almea que traumen

ho colocat sobre un

assiento.)

Rau No sé que en mon cap sentia
d'un somni me pareixia
se esclau, quant de cop fulguira
en lo cel blanca claror
y veig sobre la barania
del recli, una pobre germana
buscant sen dubte la mort.
cuiçò me feu per etrar
tornar en mi, al recli me tiro,
per salvarla, la trech, niu.

y ja era al cel. era tart!

(ab molt sentiment)

Abb. Ja entendi, ella creya cert
que erau jermanu... Fort avara..

Oras Miro, ti, la beso encare,
no tingas celos Albert!

deixant a Blanca

després de besculi lo ma

baixan al moment abra-

scuts lo or.

Per nostra sort de dit pada

rivals nos feya l'amor,

y us fa germanu lo dolor

per plorar nostra estimada.

Abb. Si, in unsiq la nostra estrella

que se al cel ha brillat pura
la claror del llamp be dura
molt ' mei temps que lo brill d'ella.

Escena última,

(Dix lo Batlle, somatent,
dos pagens.

Bat Marti

Ben L' batlle en eix moment?

Bat Et cumplir trista missió

coll respecten nostre doló! -

Bat. Morta!

(per blanca)

oh! cap remordiment
tindrè al durlo prèr.

Don. Que diheu?

Alb. Ve per ton pare!

Dat. Veritat!

Don. Que cuolto.

Dat. Re ha respectat.

Marti....

va per rocali lo me sobre

y al rocalo in movit..

que sospito! oh! Deu!

Don. Que passa?

Dat. Potser, per sort

ab ell res hi podem ave.

Manon, resa per ton pare.

Alb. Oh!

Don. Que volen dir?

Dat.

Ha mort!

Empremint lo cor de Menti

que cau.

Quadro.

